

Karelia-ammattikorkeakoulu
Tradenomi (AMK)

Kevytyrittäjän oikeudellinen asema

Anna Myller

Opinnäytetyö, Joulukuu 2022

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Joulukuu 2022
Liiketalouden koulutusohjelma

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijä
Anna Myller

Nimeke
Kevytyrittäjän oikeudellinen asema

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tehtävänä oli selvittää kevytyrittäjän oikeudellinen asema työelämässä ja selvittää kevytyrittäjyyden määritelmää. Lisäksi tutkittiin kevytyrittäjänä toimimisen mahdollisuutta ilman laskutuspalvelun käyttöä ja sitä, kenelle kevytyrittäjyys sopii. Tavoitteena oli koota selkeää tietoa aiheesta kevytyrittäjyyden aloittamista harkitseville sekä Suomen tilitoimistoyrittäjille, joita aihe tulee koskemaan työelämän muutosten takia.

Opinnäytetyön teoriaperustana käytettiin Suomen lainsäädäntöä, valtion veroviraston ja työeläkevakuutusyhtiön verkkosivustoja sekä tiedeyhteisöjen julkaisuja ja lehtiartikkeleita. Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena. Tutkimusmenetelmänä käytettiin haastattelua, joka toteutettiin puolistrukturoituna yksilöhaastatteluna puhelimitse. Haastateltavana toimi Verojelppi Oy:n verosiantuntija Heikki Rintala. Haastattelun avulla halettiin selvittää laskutuspalvelun käytön välttämättömyyttä kevytyrittäjälle. Teoriaperustan ja aineiston sisällönanalysin avulla vastattiin asetettuihin tutkimuskysymyksiin.

Kevytyrittäjyyden määritelmä ei ole yksinkertainen, sillä tulosten mukaan kevytyrittäjää voidaan pitää henkilönä työntekijän ja yrittäjän välillä. Kevytyrittäjä toimii yrittäjämäisesti laskuttaen työtään laskutuspalvelun kautta. Verotuksellisesti kevytyrittäjä todettiin palkansaajaksi, mutta eläke- ja sosiaaliturvan puolesta kuitenkin yrittäjäksi. Kevytyrittäjyyden todettiin sopivan sivutoimiseksi tulonlähteeksi palveluiden ja omavalmisteisten tuotteiden myyntiin. Haastattelussa kävi ilmi, ettei palveluiden laskuttaminen ilman laskutuspalvelua ole mahdollista. Laskutuspalvelun tehtävä on tarjota yksityishenkilöille mahdollisuus laskuttaa yrityksiä ja yksityishenkilöitä myydyistä palveluista ja tuotteista.

Kieli
suomi

Sivuja 42
Liitteet 1
Liitesivumäärä 2

Asiasanat
kevytyrittäjyys, yrittäjyys, sivutoimet, työelämä

THESIS
December 2022
Degree Programme in Business Economics

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
FINLAND
Tel. + 358 13 260 600

Author
Anna Myller

Title
Juridical Position of a Light Entrepreneur

Abstract

The thesis aimed at investigating the juridical status and clarify the definition of a light entrepreneur. The thesis also researched if working as a light entrepreneur is possible without using an invoicing service and whom the light entrepreneurship is suitable for. The information on these matters is gathered mainly for those who are considering light entrepreneurship but also for Finnish accounting companies who are dealing with the changes in the world of work.

Various public information resources were used to create the theoretical base for this thesis. The study was qualitative. The research method was a semi-structured individual interview, and it was conducted on the phone. The interviewee was a tax specialist Heikki Rintala from Verojelppi Oy. The purpose of the interview was to examine the necessity of using an invoicing service for a light entrepreneur. The research questions were answered by conducting content analysis of the gathered material.

The results of the study proved that the definition of the light entrepreneur is complex, and the light entrepreneur can be considered to be in between an employee and an entrepreneur. The light entrepreneur works like an entrepreneur, invoicing the completed work assignments through an invoicing service. The tax office defines them as wage earners, but in terms of pension and social security they are seen as entrepreneurs. In this study light entrepreneurship was found to be suitable source of side income for those who want to sell services and self-made products. The interview showed that invoicing of services is not possible without an invoicing service, which offers private persons the opportunity to invoice companies and individuals for the sold services and products.

Language
Finnish

Pages 42
Appendices 1
Pages of Appendices 2

Keywords
light entrepreneurship, entrepreneurship, incidental occupations, working life

Sisältö

21 Johdanto	5
1.1 Aiemmat tutkimukset	7
1.2 Opinnäytetyön tavoite	8
1.3 Teoriaperustan aineiston keruu	9
2 Kevytyrittäjän oikeudellinen asema	10
2.1 Laskutuspalvelu ja kevytyrittäjyys	10
2.2 Työn luonne ja työsuhteen muodostuminen	11
2.3 Kevytyrittäjän eläkevakuutus	13
2.4 Sosiaali- ja työttömyysturva	15
3 Kirjanpito- ja verovelvollisuus	16
3.1 Kirjanpitovelvollisuus	16
3.2 Verovelvollisuus, verokortti ja ennakkovero	18
3.3 Tuloveroilmoitus	19
3.4 Arvonlisävero ja alarajahuojennus	20
4 Tutkimusmenetelmä	22
5 Tutkimuksen toteutus, tulokset ja yhteenveto	23
5.1 Tutkimuksen toteutus	23
5.2 Tutkimuksen tulokset	24
5.3 Tulosten yhteenveto	27
6 Johtopäätökset ja pohdinta	28
6.1 Johtopäätökset	28
6.2 Pohdinta	34
6.3 Luotettavuus ja eettiset kysymykset	39
6.4 Jatkotutkimuskohteita	40
Lähteet	42

Liitteet

- Liite 1 Kuvitteellinen esimerkkitalanne haastattelun tueksi

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

Laskutuspalvelu

Yritys, joka tarjoaa asiakkailleen laskutuspalveluita. Laskutuspalvelun tarkoituksena on hoitaa yrittäjän tai kevytyrittäjän ja asiakkaan välinen laskutus sekä rahaliikenne asiakkaalta myyjälle. (Yritä.fi 2022a.)

Yrittäjä

Yrittäjäksi määritellään henkilö, joka tekee ansiotuloa työskentelemällä itselleen ammatinharjoittajana, freelancerina tai osakeyhtiön osakkaana, kun omistusosuus osakeyhtiössä on vähintään 50 prosenttia (Tilastokeskus 2022a).

Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Yksityinen elinkeinonharjoittaja on toiminimiyrittäjän virallinen nimitys. Tähän luokituvat myös ammatinharjoittaja, elinkeinonharjoittaja sekä yksinyrittäjä. (Ukko.fi. 2022a.)

Luonnollinen henkilö

Henkilö, joka harjoittaa yritystoimintaa omalla nimellään tai y-tunnuksen alla toiminimiyrittäjänä (Tilastokeskus 2022b).

Kevytyrittäjä

Luonnollinen henkilö, joka myy omaa työpanostaan tai tuotteitaan kuin yrittäjä, laskuttamalla ansionsa laskutuspalvelun kautta. Kevytyrittäjällä ei kuitenkaan ole virallisesti yritystä tai y-tunnusta. (Vero.fi 2022a.)

YEL

Yrittäjän eläkevakuutus on yrittäjän henkilökohtainen vakuutus, joka toimii pohjana kaikille yrittäjän saamille sosiaalietuuksille. YEL toimii vastineena palkansaajan TYEL-vakuutukselle ja on lakisääteinen yrittäjän vakuutus. (Työeläke.fi 2022a.)

YEL työtulo

Määrittäessä YEL-vakuutusta työtulo mittaa yrittäjän työpanoksen rahallista arvoa. Työtulon perustaksi ajatellaan palkkaa, joka maksettaisiin vuoden aikana tehtyjen työtuntien määrästä palkalliselle työntekijälle. YEL työtulo määrittää yrittäjän eläkekertymää sekä toimii yrittäjän sosiaaliturvan pohjana. (Varma.fi 2022.)

TYEL

Työeläke (TYEL) on palkansaajalta ja työnantajalta perittävä lakisääteinen työeläkevakuutus. Työnantaja pidättää työntekijän osuuden työeläkkeestä hänelle maksettavasta palkasta. (Työeläke.fi 2022b.)

Sairasvakuutusmaksu, sava-maksu / sotumaksu

Työntekijän ja työnantajan lakisääteinen palkan sivukulu. Työntekijän osuus peritään palkasta pidätettävän ennakonpidätyksen yhteydessä. Työnantaja tilittää oman osuutensa Verohallinnolle ennakonpidätyksen maksun yhteydessä. Sava-maksu on osa Suomen sairausvakuutusjärjestelmää. (Palkkaus.fi 2020.)

Y-tunnus

Patentti- ja rekisterihallituksen sekä Verohallinnon antama yrityskohtainen tunnus, joka yksilöi yrityksen. Yksityisen elinkeinonharjoittajan y-tunnus on henkilökohtainen. (Ytj 2022.)

Arvonlisävero ALV

Arvonlisäveroa kutsutaan välilliseksi veroksi, joka lisätään Suomessa myytävien tuotteiden ja palveluiden hintaan. Yrittäjä ei saa arvonlisäveroa itselleen, vaan arvonlisävero tilitetään myynneistä verottajalle. Arvonlisäveroa maksavat yritykset, jotka ovat rekisteröityneet arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. (Vero.fi 2022b).

Tulovero

Ansiotulosta, eläkkeestä, pääomatulosta ja tuloksesta verottajalle maksettava valtion tulovero, joka määräytyy kyseessä olevan elimen mukaisesti (Veronmaksajat.fi 2021).

Vähäinen liiketoiminta

Vuodesta 2021 alkaen vähäisen liiketoiminnan rajaksi on asetettu liikevaihto, joka ei ylitä 15 000 euroa 12 kuukautta kestäväällä tilikaudella. Vähäisen liiketoiminnan yritykset voivat vapaaehtoisesti liittyä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, mutta se ei ole pakollista. (Vero.fi 2022c.)

Alarajahuojennus

Verohelpotus, jota arvonlisäverovelvollinen yritys voi hakea arvonlisäveroa koskien, kun tilikauden (12kk) arvonlisäveroton liikevaihto on ollut maksimissaan 30 000 euroa. Arvonlisäveron alarajahuojennus voidaan hakea täysimääräisenä takaisin, kun liikevaihto on ollut alle 15 000 euroa ja osittain, kun liikevaihto on 15 000–30 000 euroa. (Vero.fi 2022d.)

Liikevaihto

Liikevaihto tarkoittaa yrityksen tuottoja ilman siihen lisättyä arvonlisäveroa (Sekki & Härkönen 2020, 46).

Tulos

Yksinkertaisimmillaan yrityksen tulos tarkoittaa liikevaihtoa vähennettynä kaikilla liiketoimintaan kuuluvilla kuluilla ilman arvonlisäveroa (Sekki & Härkönen 2020, 45).

1 Johdanto

Laki ei tunne sanaa kevytyrittäjä. Tästä huolimatta kevytyrittäjyyden on voitu katsoa olevan yksi eniten kasvaneista toimintamalleista työn suorittamiseksi. (Rope 2020, 5.) Yhteiskunnassa ja ihmisissä tapahtuneiden muutosten sekä sukupolvien kehityksen on voitu katsoa vaikuttaneet työelämän ajatus- ja toimintamallien muutoksiin (Rope 2020, 24–25).

Kevytyrittäjyyden markkinoille tulo vuonna 2013 voidaan nähdä yhtenä työn teon toimintamallien muuttajana, kun perinteisen palkkatyön merkitys yhteiskunnassa on alkanut väistyä uudenlaisten työnteon muotojen edestä. Ennen arvostuksessa olivat pitkäaikaiset sekä vakituiset palkkasuhteet, jossa ammatti- ja koulutusperusteisuus olivat työsaannin pohjana. Nykyisin työn luonne on projektiluontoisempaa ja yrittäjälähtöisempää. Työn malli on muuttunut enemmän oman osaamisen toteuttamiseksi. Kevytyrittäjyyden on katsottu olevan Suomen hallituksen mukainen työttömyyttä edistävä toimintamalli, jossa henkilö voi sivutoimisesti harjoittaa pienimuotoista kevytyrittäjyyttä menettämättä työttömyysetuuksiaan. (Rope 2020, 11, 25–26.)

Ollessani suorittamassa liiketalouden opintoihini kuuluvaa harjoittelujaksoa talvella 2021–2022 opiskelupaikkakunnallani sijaitsevassa tilitoimistossa, kevytyrittäjyys nousi esille muutamien asiakasyritysten kohdalla, joita kevytyrittäjä oli alkamassa laskuttaa. Kysymyksiä herättivät esimerkiksi työnantajan vastuut ja onko laskutettava yritys velvollinen maksamaan kevytyrittäjän ansiosta aiheutuvat palkan sivukulut sekä muodostuuko yrityksen ja kevytyrittäjän välille työsuhdetta. Uskon, että etenkin yllä mainitun tapaisissa tilanteissa kevytyrittäjyyden peruseriaatteiden ymmärtäminen olisi luontevaa myös Suomen tilitoimistoyrittäjille, jotta he pystyisivät avustamaan ja palvelemaan omia asiakkaitaan entistä laajemmin.

Vuonna 2021 toimin vuoden ajan niin sanottuna kevytyrittäjänä ilman laskutuspalvelun käyttöä. Valmistin ja möin tuotteitani yksityishenkilönä niin kuluttajasiakkaille kuin jälleenmyyville yrityksillekin. Perehdyin tuolloin myös erilaisiin

laskutuspalveluihin ja kevytyrittäjyyden määritelmään, joka yhdistettiin voimakkaasti laskutuspalvelun käyttöön. Termi kevytyrittäjyys tuntui luokittelevan henkilöä yrittäjänä. Kevytyrittäjyys koettiin terminä haasteelliseksi, sillä sana *kevytyrittäjä* voi luoda lukijalleen poikkeavan mielikuvan sanan todellisesta tarkoituksesta. Keskustelua aiheutti selkeästi se, voidaanko kevytyrittäjää pitää todellisena yrittäjänä.

Alun perin laskutuspalvelua käyttävää kevytyrittäjää ei mielletty yrittäjäksi, mutta näkemyksen voidaan todeta muuttuneen. Kevytyrittäjä toimii yrittäjämäisesti hankkien itse asiakkaansa ja ansiotulonsa. Kokemusta käsitteestä voidaan todeta mutkistavan myös Osuuspankin tarjoama kevytyrittäjyyspalvelu, jossa laskutuspalvelun käyttäjälle muodostuu automaattisesti y-tunnus. (Rope 2010, 42–43.) Paanetojan (2020) mukaan kevytyrittäjyyttä taas ei voida kutsua uudeksi työnteon muodoksi vaan enemmänkin markkinoinnin nimitykseksi laskutuspalvelun käyttäjälle (Paanetoja, J. 2020).

Opinnäytetyön lähtökohtana oli halu selventää kevytyrittäjyyden määritelmää. Opinnäytetyö käsittelee kevytyrittäjyyttä lähtökohtaisesti Ukko.fi palvelun näkökulmasta, jonka kevytyrittäjyys malli on parhaiten rinnastettavissa termiin *kevytyrittäjä*. Puhuttaessa laskutuspalvelusta viitataan opinnäytetyössä Ukko.fi yhtiöön, jonka kautta toimimiseen opinnäytetyön tarkastelu on rajattu. Opinnäytetyössä haluttiin selvittää mikä on kevytyrittäjän oikeudellinen asema työelämässä, kenelle kevytyrittäjyys sopii ja millaiset velvollisuudet kevytyrittäjää koskevat. Lisäksi tutkittiin voiko kevytyrittäjä toimia ilman laskutuspalvelun käyttöä.

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin puolistrukturoitua yksilöhaastattelua, jolla pystyttiin täydentämään opinnäytetyön tietoperustaa kevytyrittäjyydestä ja vastaamaan täsmällisesti kysymykseen voidaanko kevytyrittäjyyttä harjoittaa ilman laskutuspalvelun käyttöä. Haastattelussa puheena saadut vastaukset litteroitiin jatkokeskustelua varten. Lopuksi kerätyn kirjallisen ja haastattelussa saadun aineiston sisältöanalyysin avulla pyrittiin sanallisesti selittämään kevytyrittäjän asemaa ja vastaamaan asetettuihin tutkimuskysymyksiin.

1.1 Aiemmat tutkimukset

Kurri (2020) on toteuttanut opinnäytteensä laadullisena tutkimuksena, jonka teoreettiseen osioon on kerätty aineistoa erilaisista verkko- ja kirjallisuuslähteistä. Opinnäytteen tutkimusosio oli toteutettu avoimena yksilohaastatteluna. Opinnäytteessä selvitettiin kevytyrittämisen aloittamista ja laskutuspalveluyritysten asiakaspalvelun tasoa. (Kurri 2020, 7–8.) Tutkimukseen haastateltavaksi oli valittu kevytyrittäjä. Tutkimus avasi kevytyrittämisen byrokratiaa sekä millaisessa elämäntilanteessa kevytyrittäjyys oli valittu yritysmuodoksi. (Kurri 2020, 16.) Opinnäytetyön lopputuotoksena syntyi tiivis opas aloittavalle kevytyrittäjälle (Kurri 2020, 27–32).

Jyllilän (2021) tekemän opinnäytteen tarkoituksena oli määrittää kevytyrittäjyyttä ja vertailla yritystoiminnan taloudellista kannattavuutta eri yritysmuotojen välillä. Opinnäytetyön tarkoituksena oli vastata kysymyksiin mitä kevytyrittäjyydellä tarkoitetaan ja kuka on kevytyrittäjä? Keskittyen kuitenkin taloudellisuuden teemaan. Opinnäytetyö oli toteutettu verkkolähteistä löytyvään tietoon perustuen, ja tutkimuskysymyksiin vastattiin sisällönanalyysin avulla. (Jyllilä 2021, 2.) Jyllilä totesi, ettei kevytyrittäjyyden määritelmä ole yksinkertainen ja määritelmän todettiin jääneen puutteelliseksi (Jyllilä 2021, 22). Tutkimuksella pystyttiin osittain vastaamaan tutkimuksessa pääteemana olleeseen taloudellisuuden näkökulmaan. Molemmat opinnäytetöistä (Kurri2020, Jyllilä 2021) käsittelivät kevytyrittäjän oikeuksia ja velvollisuuksia sekä sivusivat hänen oikeudellista asemaansa työelämässä.

Karppin (2020) tekemä tutkimus toi esiin näkökulman kevytyrittäjyydestä ja liiketoimintakiellosta. Opinnäyte selvitti mahdollisuutta harjoittaa kevytyrittäjyyttä liiketoimintakiellon aikana ja tulkittaisiinko tämä liiketoimintakiellon rikkomukseksi. (Karppi 2020, 2.) Opinnäytetyö suoritettiin laadullisena tutkimuksena, jossa tutkimusmuotona käytettiin haastatteluja (Karppi 2020, 21). Tutkimuksen teoreettisessa viitekehyksessä perehdyttiin yrittämiseen liittyvään lainsäädäntöön eri näkökulmista, jonka avulla määriteltiin myös kevytyrittäjän oikeuksia ja velvollisuuksia. (Karppi 2020, 7–20.) Lopullisen tutkimustuloksen todettiin olevan

lähinnä toteamuksia ja arvailua sekä tutkijan omaa pohdintaa ja lakia soveltaa tulkintaa (Karppi 2020, 35).

1.2 Opinnäytetyön tavoite

Hirsjärvi ym. kertovat, että tutkimusten metodeja käsittelevät oppaat ohjeistavat tutkimusongelman asettamista ja kysymysten muotoilua tarkasti ennen aineiston keruuta. On kuitenkin mahdollista, että kvalitatiivisen tutkimuksen joustavuus voi muuttaa tutkimuksen etenemisjärjestystä. Laadullisen tutkimuksen aineiston keruun yhteydessä on mahdollista, että ennakkoon asetettujen kysymysten tutkimisen mahdollisuus osoittautuukin aineiston perusteella epätarkaksi ja todelliset kysymykset voidaan asettaa vasta, kun tutkijalle on selvää, millaisia kysymyksiä aineiston pohjalta voidaan esittää. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 125.)

Opinnäytetyön alkuperäisenä tavoitteena oli tutkia kevytyrittäjyyden kannattavuutta verrattuna yksityiseen elinkeinonharjoittajaan. Aineiston keruun yhteydessä kevytyrittäjän työelämään liittyvän oikeudellisen aseman hahmottaminen osoittautui kuitenkin itsessään laajaksi kokonaisuudeksi. Tämä johti siihen, että opinnäytetyön aihetta oli rajattava uudelleen ja tutkimuskysymyksiä täsmennettävä. Opinnäytetyön pääongelmaksi nousi kysymys mikä on kevytyrittäjän oikeudellinen asema työelämässä. Lisäksi haluttiin selvittää kenelle tällainen kevytyrittäjyyden toimintamalli sopisi sekä onko kevytyrittäjyys mahdollista ilman laskutuspalvelun käyttöä. Toisin sanoen, onko työn laskuttaminen mahdollista ilman laskutuspalvelua. Koin etenkin kevytyrittäjän oikeudellisen aseman ja velvollisuuksien selvittämisen ehdottomaksi ennen kuin vertailu eri yrittämisen muotojen välillä olisi mahdollista.

Aineiston analyysin tavoitteena on eritellä ja jäsentellä aineiston sisältöä eli tarkastella mitä aineisto sisältää ja kertoo. Analyysin avulla pyritään saamaan selvää laajemmasta tekstikokonaisuudesta sekä nostamaan esille tutkimusongelman kannalta olennaisia asioita. Tutkimusongelmat ohjaavat aineiston analyysia ja mitä analysoidaan, kun analyysin avulla halutaan saada informaatiota,

jolla vastata tutkimuskysymyksiin. Aineistoa analysoimalla tutkija tuottaa myös informaatioarvoa aineistolle. Kun tutkija tiivistää ja tulkitsee aineistoa yhdistäen siihen omaa ajatteluaan, tulisi lopputuotoksena syntyä informaatioiltaan alkupe-
räistä aineistoa rikkaampaa tekstiä. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 73–75.)

Opinnäytetyön tarkoituksena oli ajantasaisen ja relevantin aineiston perusteella koota ja tiivistää tietoa kevytyrittäjyydestä lukijalleen helposti ymmärrettävään muotoon ja vastata asetettuihin tutkimuskysymyksiin (kohta 6.1). Kerätyn ai-
neiston sisällönanalyysin avulla pyrittiin sanallisesti muodostamaan käsitys ke-
vytyrittäjän oikeudellisesta asemasta työelämässä pilkkomalla kerätty aineisto ensin pienempiin osiin ja kokoamalla se uudelleen teoreettiseksi laajemmaksi kokonaisuudeksi (kohta 6.1). Lisäksi tavoitteena oli antaa pohja jatkotutkimuk-
sille, joita aiheesta voitaisiin tulevaisuudessa tehdä.

1.3 Teoriaperustan aineiston keruu

Opinnäytetyön aineiston haku aloitettiin käyttäen Google Scholaria. Kevytyrittäjä hakusanana tarjosi hakutulokseksi ensisijaisesti opinnäytetöitä. Tällä sanalla saatiin 339 hakutulosta, joista 10 ensimmäistä olivat kirjoitettuja opinnäytetöitä. Saatuja hakutuloksia ei haluttu käyttää opinnäytetyön tietoperustana, jotta hen-
kilöiden tekemät tulkinnat eivät olisi vaarana muuttaa alkuperäistä aineistoa. Ai-
neiston haun myötä tultiin tulokseen, ettei kevytyrittäjyydestä ollut olemassa yhtä tarpeeksi luotettavasta lähteestä löytyvää tutkimuksia, joka määrittäisi ke-
vytyrittäjän aseman. Tästä syystä aineisto hankittiin lopulta useita luotettavia lähteitä hyödyntäen.

Teoriaperustan aineiston hankinnassa käytettiin Googlen vapaasanahakua. Hirsjärvi ym. toteaa Googlen olevan aloittelijalle helppo ja olennainen hakukone, joka järjestää hakutulokset käytettyjen hakusanojen perusteella osuvimpaan jär-
jestykseen (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2009, 91). Hakusanoina aineiston haussa toimivat etenkin opinnäytetyön keskeinen termistö. Saavutetuista haku-
tuloksista opinnäytetyön aineistoon valittiin luotettavimmat ja relevanteimmat

lähteet, kuten lakitekstit, valtion veroviraston sekä työeläkevakuutusyhtiön verkkosivustot, tiedeyhteisöjen julkaisut ja lehtiartikkelit. Aineiston voidaan kutsua kyllääntyneen, kun useat eri lähteet tarjoavat samankaltaista sisältöä (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 50). Tällaisia lähteitä olivat esimerkiksi työeläkevakuutusyhtiöiden verkkosivustot, joista lähteeksi valittiin työeläkevakuutusyhtiö Varman verkkosivusto.

Googlehaun perusteella löytyivät myös kaksi valmista kevytyrittäjyyttä käsittelevää kirjallista teosta: Sekin & Härkösen (2020) Kevytyrittäjyys opas sivutoimiseen yrittäjyyteen, sekä Ropen (2020) Kevytyrittäjyys työelämän murroksessa, jotka käsittelevät yrittäjyyteen liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia. Molempien tutkimusten keskeisin teema on yrittäjyysmäisyys. Teoksiin tutustuttiin sisällysluetteloiden kautta, arvioiden niiden tarjoaman sisällön tärkeyttä tehtävää tutkimusta ajatellen.

2 Kevytyrittäjän oikeudellinen asema

2.1 Laskutuspalvelu ja kevytyrittäjyys

Yksityishenkilöä, joka laskuttaa asiakastaan laskutuspalvelun kautta puhelullaan kevytyrittäjäksi. Kevytyrittäjänä voi perustaa oman yrityksen ja toimia yrittäjämäisesti ilman y-tunnusta. Laskutuspalvelu hoitaa asiakkaan ja kevytyrittäjän välisen rahaliikenteen, viranomaisilmoitukset sekä mahdollisen perinnän yrittäjän puolesta. Kevytyrittäjyys sopii lisäansion ansaintaan päätyön tai opiskelun ohella. Se on helppo tapa aloittaa yrittäjyys ja tehdä työtä itselleen. Lisäksi se sopii satunnaisesti tehtävän työn laskuttamiseen useammilta asiakkailta. (Ukko.fi 2022b.) Kevytyrittäminen on mahdollista myös alaikäisenä huoltajan suostumuksella (Ukko.fi 2021b). Kevytyrittäjyyden todetaan sopivan myös Freelancereiden käytettäväksi, jolloin freelancer voi laskuttaa työnsä kevytyrittäjyyspalvelun kautta (Ukko.fi. 2020b). Verkkokaupan kanssa kevytyrittäjyyttä ei voida hyödyntää, sillä pääsääntöisesti verkkokaupan perustaminen vaatii aina y-tunnuksen (Yrittäjät.fi 2018).

Ukko.fi markkinoi kevytyrittäjyyttä helppona tienä koe ponnistaa omaa yritys-ideaa tai kokeilla yrittämistä riskittömämmin. Laskutuksen aloitus ja laskujen luonti on kevytyrittäjälle maksutonta. Palveluntarjoaja perii laskutuslaskun vasta laskutuksen tapahduttua kevytyrittäjän palkanmaksun yhteydessä. Laskutuksen tapahtuessa palveluntarjoajan kautta kevytyrittäjän ei tarvitse pitää omaa kirjanpitoa, vaan kirjanpito lukeutuu palvelua tarjoavan yrityksen kirjanpitoon. Kevytyrittäjyyspalveluun kuuluvat myös Ukko.fi:n tarjoamat tapaturma- ja vastuuvakuutukset. Laskutuspalvelu perii tarvittaessa myös yrittäjän eläkevakuutuksen (YEL) suoraan kevytyrittäjälle maksettavasta palkasta. (Ukko.fi 2022b.)

Laskutuspalvelu maksaa kevytyrittäjälle palkkaa. Laskutuspalvelu perii maksettavasta palkasta hinnastonsa mukaisen palvelumaksun, vakuutukset sekä verokortin veroprosentin mukaisen ennakonpidätyksen eli maksettavan veron ja tilittää käteen jäävän osuuden palkkana kevytyrittäjälle. (Ukko.fi. 2022b.) Laskutuspalvelu ilmoittaa kevytyrittäjän ansiot tulorekisteriin sekä verohallintoon (Ukko.fi.2022c). Henkilökohtaisen veroilmoituksen täytön yhteydessä kevytyrittäjä voi ilmoittaa työn suorittamiseen kohdistuvat hankinnat sekä laskutuspalvelun palvelumaksut tulonhankkimisvähennyksinä (Ukko.fi 2022d).

2.2 Työn luonne ja työsuhteen muodostuminen

Työsopimuslain 1§ määrittää tehtävän työn luonnetta sekä asettaa työsuhteen tunnusmerkit; työtä tehdään sopimuksen mukaisesti, henkilökohtaisesti toiselle, palkkaa tai muuta vastiketta vastaan sopimuksen mukaisen työnantajan johdon valvonnan alla (Työsopimuslaki 55/2001, 1§). Toimeksiantosopimuksen täyttymisen keskeisin piirre taas on, että elinkeinoa harjoitetaan toiminimiyrittäjänä tai muissa yhtiömuodoissa. Tällöin laskuttava osapuoli hoitaa itse hänelle kuuluvat pakolliset eläke- ja sosiaalivakuutukset, kun taas työsuhteessa työnantajalla on velvollisuus järjestää työntekijöidensä pakollinen vakuutusturva. Ennakkoperintärekisteriin kuuluva yrittäjä maksaa itse myös ennakkoveronsa eikä työn teettäjälle synny velvollisuutta toimittaa ennakonpidätystä verottajalle, kuten työsuhteessa. (Vero.fi. 2019.)

Kevytyrittäjyys sopii esimerkiksi lisäansiota hakevalle opiskelijalle, osa-aikaiselle palkkatyöläiselle päätyön oheen tai keikkatyöläiselle, jolla syntyy vain satunnaisia laskutusta. Kevytyrittäjyyspalvelu on tarkoitettu erityisesti oman työpanoksen myymiseen, mutta se on toimiva ratkaisu myös pienimuotoiseen oma-vaalimisteisten tuotteiden myyntiin. Kevytyrittäjyyspalvelua voivat hyödyntää oman alansa ammattilaiset, kuten valokuvaajat ja suunnittelijat, jotka tarjoavat ammattitaitoaan asiakasyrityksensä käyttöön. (Ukko.fi.2022b.) Kevytyrittäjyyden todetaan soveltuvan myös freelancerille, joka tarjoaa jo osaamistaan palveluna useille eri toimeksiantajille tai myy itse valmistamia tuotteita toiminimellä tai ilman y-tunnusta (Ukko.fi. 2020b).

Vaikka verotuksellisesti kevytyrittäjän saama ansio on laskutuspalvelun maksama palkkaa, ei laskutuspalvelun ja kevytyrittäjän välille synny työsuhdetta, koska kevytyrittäjä ei tee työtä laskutuspalveluyritykselle (Ukko.fi.2022b). Laskutuspalvelun kautta ei ole mahdollista laskuttaa työsuhhteellista ansiota, vaan työn on tapahduttava toimeksiantosopimuksen alaisena (Ukko.fi 2022e). Normaalissa palkkatyössä oleva työntekijä ei siis voi laskuttaa työnantajaansa tehdystä työtunneista.

Kevytyrittäjää ajatellen merkittävä tekijä työsuhteen muodostumiselle on se, kuka suoritetusta työstä hyötyy eli tehdäänkö työtä itselle vai toiselle. Työsuhhteessa työtä tehdään toiselle ja työstä tehty hyöty kohdistuu työn teettäjälle. (Paanetoja 2020). Vaikka työnantajan ja työntekijän välille solmittaisiin paperilla toimeksiantosuhde, ei tämäkään estä työsuhteen muodostumista, jos kaikki työsuhdelain asettamat vaatimukset sen muodostumiselle täyttyvät. Tämä on huomioitava myös silloin, kun yksityishenkilö palkkaa toisen suorittamaan jonkin työtehtävän. (Ukko.fi, 2020a.) Paanetoja (2020) kuvaa Tilisanomiin kirjoittamassa artikkelissaan hyvin tyypillistä tapausta kevytyrittäjän laskuttamasta työstä:

Valokuvaaja Veikka rekisteröityy kevytyrittäjälle markkinoitavan Toimiyrittäjämäisesti -laskutuspalvelun käyttäjäksi ja sitoutuu sen ehtoihin. Veikka markkinoi itse työtään ja saa hankittua valokuvauskeikan Jalasvaaran Kukka Oy:ltä. Veikka sopii yhtiön kanssa mitä työtä tehdään, milloin ja paljonko työ kokonaisuudessa maksaa sekä maksuehdoista. Kun työ on tehty, ilmoittaa Veikka laskutuspalvelulle tiedot laskutusta

varten. Jalasvaaran Kukka Oy saa sovitun suuruisen laskun laskutuspalvelulta, joka maksaa palkan Veikalle, kun lasku on maksettu. Palkka määräytyy laskutussummasta, josta on vähennetty arvonlisävero (joka on peritty laskun yhteydessä Jalasvaaran Kukka Oy:ltä), palvelumaksu, joka voi olla esimerkiksi 3–5 prosenttia arvonlisäverottomasta laskutussummasta, tapaturmavakuutusmaksun osuus ja laskutuspalveluun liittyvät lakisääteiset työnantajamaksut sekä ennakonpidätys. Jäljelle jääneen nettosumman laskutuspalvelu maksaa Veikalle. (Paanetoja 2020.)

Vaikka yllä mainitussa esimerkissä työ on laskutettu itsenäisesti laskutuspalvelun kautta, voidaan työsuhteen tunnusmerkkien todeta kuitenkin täyttyneen. Veikka on sopinut työn tekemisestä työnantajan kanssa, Veikka on suorittanut työn henkilökohtaisesti toisen lukuun ja hyväksi, hän on saanut tekemästään työstä vastikkeen ja työnantaja on määrittänyt mitä työtä tehdään ja milloin, jolloin myös työaika on määritetty. Tässä tapauksessa kevytyrittäjän tekemän työn oikeudellinen luonne on epäselvä ja työsuhteen muodostumista on arvioitu tapauskohtaisesti (Paanetoja, 2020). Kevytyrittäjä ei määrää työn oikeudellista luonnetta. Kevytyrittäjä ei siis voi ajatella hänen tekemänsä työn olevan suoraan ei työsuhteista, kun hän laskuttaa tekemänsä työn laskutuspalvelun kautta. (Paanetoja, 2020.)

2.3 Kevytyrittäjän eläkevakuutus

Yrittäjän eläkevakuutus tarkoittaa yrittäjän pakollista eläketurvaa, josta yrittäjän tulee huolehtia itse (Työeläke.fi 2022a). Palkkatyössä työntekijän eläkevakuutus (TYEL) peritään automaattisesti palkasta, mutta yrittäjä huolehtii saamastaan eläketurvasta itse. Lakisääteistä yrittäjän eläkevakuutusta ei voida katsoa korvattavaksi muilla vapaaehtoisilla vakuutuksilla (Työeläke.fi 2022a).

Eläkevakuutusyhtiö luokittelee kevytyrittäjän yrittäjäksi, koska kyseessä ei ole työsuhteellinen työ eikä työn teettäjä peri työntekijän palkasta työntekijän työeläkevakuutusmaksua (TYEL). Verottajan näkökulmasta kevytyrittäjä on palkan-saaja, joka maksaa tekemästä työstään tuloveron henkilökohtaisen verokortin veroprosentin mukaan. Vaikka kevytyrittäjä siis työskentelee itselleen ja laskutuspalvelu maksaa hänelle palkkaa, eläkelainsäädännön mukaan kevytyrittäjä kuuluu YEL:n eikä TYEL:n piiriin. Työttömyysturvan ja eläkelainsäädännön

kannalta kevytyrittäjä on yrittäjä, jolloin laskutuspalvelu voi pyydettyä peria kevytyrittäjälle maksettavasta palkasta tai korvauksesta YEL-maksun ja työnantajan sava-maksun, mikäli eläkelainsäädännön asettamat raja-arvot YEL:n maksamiseen täyttyvät. (Sekki & Härkönen 2020, 71 taulukko 2.)

Ukko.fi ohjeistaa kevytyrittäjää vakuuttamaan itsensä yrittäjäneläkevakuutuksella, kun kuukausittaisen työpanoksen eli YEL-työtulon määrä on 688,47 euroa. Työtulo arvioidaan kuukausittaisen bruttolaskutuksen määrän mukaan. Tällöin bruttolaskutuksen ollessa 688,47 euroa kuukaudessa, tulisi kevytyrittäjän vakuuttaa itsensä yrittäjäneläkevakuutuksella. (Ukko.fi 2022f.) Työeläke.fi määrittää tarkemmat raja-arvot yrittäjän eläkevakuutuksen ottamisen velvollisuudelle. Samat säännökset koskevat myös sivutoimisesti ja kausiluonteisesti toimivia yrittäjiä, johon yrittäjän eläkelain mukaan kuuluvat myös kevytyrittäjät ja muut itsensä työllistävät. (Työeläke.fi 2022c.)

Yrittäjän eläkelain (YEL) mukainen vakuutus tulee ottaa jos

- olet 18–69-vuotias
- teet työtä yrityksessäsi
- yrittäjä toiminta on kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään neljä kuukautta, kun olet täyttänyt 18 vuotta
- arvioitu työtulosi on vähintään 8261,71 euroa vuodessa (2022). (Työeläke.fi 2022c.)

Maksettava YEL:n määrä määräytyy työtulon mukaan, joka vahvistetaan työeläkeyhtiössä. Työeläkeyhtiölle ilmoitetun työtulon tulisi vastata palkkaa, jonka yrittäjä maksaisi samaa työtä tekeväälle ulkopuoliselle henkilölle. Vuosittaisen työtulon hahmottamisen apuna voidaan käyttää toimialakohtaisia työehtosopimuksia. Alle 53-vuotiaan tai yli 62-vuotiaan eläkevakuutusmaksu on 24,10 % vahvistetusta työtulosta ja 53–62-vuotiaan 25,60 % vahvistetusta työtulosta. Mikäli yrittäjä määrittää vuosittaiseksi työtulokseen YEL:n työtulon vähimmäismäärän (8261,71 euroa), maksaa hän ikänsä mukaisen prosentuaalisen osuuden eläkevakuutusta tästä määritetystä työtulosta. (Työeläke.fi 2022d.)

Alle 53-vuotias yrittäjä, jonka YEL:n perusteeksi on määritetty vuonna 2022 asetettu työtulon vähimmäismäärä 8261,71 euroa, maksaa määritetystä tulosta 24,10 prosenttia YEL-maksua. Vuodessa maksettava YEL-vakuutuksen määrä on tuolloin $8261,71 \times 24,10 / 100 = 1991,07$ euroa. Myös tulevaisuudessa maksettava yrittäjän eläke määräytyy arvioidun työtulon perusteella. Vuotuinen kertyvä eläkkeen määrä on vuosittainen työtulo $\times 1,5$ prosenttia, jolloin minimi YEL-maksun mukaisesti eläkettä kertyisi vuodessa $8261,71 \times 1,5 \% = 123,93$ euroa. Lisäksi kertyvään eläkkeen määrään vaikuttaa ikäluokkakohtainen elinaikakerroin, jolla laskennallinen eläke lisäksi kerrotaan. Lopullinen eläke määräytyy yksilökohtaisesti. (Työeläke.fi 2022e.)

2.4 Sosiaali- ja työttömyysturva

Yrittäjän sosiaaliturvalla tarkoitetaan toimeentulon turvaa esimerkiksi vanhuuden tai opiskelujen tueksi sekä sairauden, työkyvyttömyyden, kuntoutuksen ja vanhempainvapaan ajaksi (Sekki & Härkönen 2020, 138). Yrittäjän sosiaaliturvasta huolehtii Kansaneläkelaitos Kela, jonka maksama sairauspäiväraha ja vanhempainpäiväraha määräytyvät YEL-vakuutuksen perusteeksi ilmoitetun vuosittaisen työtulon mukaan. YEL vakuutukseen määritelty työtulo turvaa toimeentuloa siis myös aiemmin kuin eläköityessä. Työkyvyttömyyden sattuessa täyspäiväinen yrittäjä on itse vastuussa toimeentulostaan, sillä hänelle ei järjestetä palkanmaksua poissaolopäiviltä ja hänen tulee hakea syyn mukaan etuutta Kelalta. (Työeläke.fi 2022f.)

Sivutoimisen yrittäjän kohdalla päivärahan määrä määräytyy sekä muualta saatavan palkkatulon sekä YEL- työtulon mukaan (Työeläke.fi 2022f). Sivutoimisessa yrittäjyydessä TE-toimisto arvioi yrittäjyyden luonnetta ja voidaanko henkilöä pitää sivutoimisena vai päätoimisena yrittäjänä käyttäen tapauskohtaista harkintaa. Tämä vaikuttaa siihen onko yrittäjä oikeutettu TE-toimiston myöntämään työttömyysetuuteen. Yrittäjyyttä pidetään sivutoimisena, kun yrittäjän voidaan arvioida olevan kykenevä ottamaan vastaan kokoaikatyön yrityksensä ulkopuolelta. Lisäksi Kelan peruspäivärahan vaatimuksena on, että henkilö on ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi, asuu pysyvästi Suomessa, on iältään

17–64-vuotias ja kuuluu palkkatyönsä puolesta esimerkiksi oman ammattiliiton työttömyyskassan jäseneksi. (Lahti 2021.)

Jos TE-toimisto katsoo yrittämisen olevan päätoimista, ei yrittäjällä ole oikeutettu Kelan työttömyysetuuteen. Ollakseen taas oikeutettu yrittäjän työttömyysturvaan, tulee yrittäjän kuulua yrittäjien työttömyyskassaan. Vuonna 2022 YEL työtulon rajaksi on määritetty 13 573 euroa vuodessa, jotta yrittäjä voi liittyä työttömyyskassaan ja on oikeutettu työttömyysturvaan. (Työeläke.fi 2022.) Työtulon ja YEL-vakuutusmaksun minimi ei siis oikeuta kassan jäseneksi tai yrittäjän työttömyysturvaan. Tämän lisäksi etuuden saaminen vaatii yrittäjän työssäoloehdon täyttymistä (Työeläke.fi 2022). Tämä tarkoittaa sitä, että henkilö on harjoittanut yrittäjyyttä vähintään 15 kuukautta työttömyyttä edeltäneen 48 kuukauden ajanjaksolla (Työeläke.fi 2022).

Palkkatyötä tekevän työntekijän palkasta peritään työntekijän sairausvakuutusmaksu, joka sisältyy työntekijän verokortin ennakonpidätysprosenttiin. Yrittäjän sairausvakuutusmaksun perusteena toimii kuitenkin YEL-työtulo. Tuolloin yrittäjä maksaa palkastaan työnantajan sairausvakuutusmaksun. (Verohallinto 2022a.) Laskutuspalvelu ei peri YEL-vakuuttamisvelvollisuuden ulkopuolelle jäävältä kevytyrittäjältä työnantajan sairausvakuutusmaksua (1,34 %) maksettavasta palkasta. Vuodesta 2020 alkaen sairausvakuutusmaksu on peritty ainoastaan YEL-vakuutetuilta kevytyrittäjiltä. (Ukko.fi. 2022g.)

3 Kirjanpito- ja verovelvollisuus

3.1 Kirjanpitovelvollisuus

Kirjanpitolaki 1997/1336 asettaa ehdot kirjanpitovelvollisuudelle. Kirjanpitolain 1 luvun 1 a §:n mukaan ammattia tai liikettä harjoittava luonnollinen henkilö on kirjanpitovelvollinen. (KPL 1997/1336.) Tämä tarkoittaa sitä, että y-tunnuksellinen elinkeinonharjoittaja on aina kirjanpitovelvollinen. Liikkeen- tai ammatinharjoittajan ei kuitenkaan tarvitse pitää kahdenkertaista kirjanpitoa, mikäli päättyneenä

sekä sitä edeltäneellä tilikaudella on täytynyt vain yksi lain osoittamista kohdistusta:

1. taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa;
2. liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai
3. palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä. (KPL 1997/1336, 1 a §.)

Tilinpäätöksen ammatin- ja liikkeenharjoittaja joutuu laatimaan, kun yritys täyttää kaksi kirjanpitolain 1997/1336 4 b §:ssä asetetuista *mikroyrityksen* raja-arvoista:

1. taseen loppusumma 350 00 euroa;
2. liikevaihto 700 000 euroa;
3. tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 10 henkilöä. (KPL 1997/1336, 4 b §.)

Tällöin siis esimerkiksi toiminimiyrittäjän täyttäessä kirjanpitolain 1997/1336 4 b §:n asettamat raja-arvot mikroyritykselle, on hänen pidettävä kahdenkertaista kirjanpitoa. Silloin kirjanpidossa tulee käydä ilmi mistä raha on tullut ja mihin sitä on käytetty. Kirjaukset tapahtuvat käyttämällä kahta tiliä: on ostettu työkalu, joka kirjataan lisäämään yrityksen kuluja ja ostoon käytetty raha on lähtenyt pankkitililtä. Mikäli Kirjanpitolain 1997/1336 asettamat raja-arvot kahdenkertaiselle kirjanpidolle ei täyty, voidaan kirjanpito suorittaa yhdenkertaisena. Yksinkertaisimmillaan yhdenkertainen kirjanpito tapahtuu merkitsemällä ylös yrityksen tulot ja menot eli pankkitilillä tapahtuva rahaliikenne. (Yritä.fi. 2022b.) Yhdenkertainen kirjanpito hoidetaan pääsääntöisesti maksuperusteisena, jolloin yrityksen tuotot ja kulut kirjataan kirjanpitoon sen mukaan, kun raha tulee tai lähtee tililtä eli muodostuu tuotto tai kulu (Sekki & Härkönen 2020, 63).

Kirjanpitolain 1997/1336 toisessa luvussa käsitellään liiketapahtumien kirjaamista ja kirjanpitoaineistoa, jonka mukaan kirjanpitoaineisto koostuu pääkirjanpidosta ja tähän kuuluvista osakirjanpidoista. Kirjanpito tulee järjestää niin, että se on aina tarkasteltavissa sekä aikajärjestyksessä, että asiajärjestyksessä ja

käytettyjen tilien sisältö tulee pysyä samana. Kirjanpitoaineistoa tulee säilyttää vähintään kuusi vuotta päättyneestä tilikaudesta eteenpäin, samoin tilinpäätökset kymmenen vuoden ajan. (KPL 1997/1336, 2 luku § 1–10.) Käyttämällä laskutuspalvelua kevytyrittäjän ei tarvitse huolehtia taloushallintoon kuuluvasta byrokratiasta, sillä laskutuspalvelu huolehtii kevytyrittäjän kirjanpidosta (Ukko.fi 2022h). Kevytyrittäjälle ei muodostu omaa y-tunnusta, vaan laskutus tapahtuu laskutuspalvelun y-tunnuksen alaisena. Tällöin kevytyrittäjälle ei muodostu kirjanpitovelvollisuutta. (Accountor 2022.) Kevytyrittäjän tekemä laskutus luetaan siis laskutuspalvelun liikevaihtoon, joka on omasta toiminnastaan kirjanpitovelvollinen kirjanpitolain 1997/1336 asettamien kirjanpitovelvollisuuden raja-arvojen täytyessä.

Mikäli kevytyrittäjä tahtoo siirtyä laskutuspalvelun käytöstä toiminimiyrittäjäksi ja tilitoimiston asiakkaaksi on epäselvää, onko hänen toimitettava kirjanpitomateriaali edellisiltä tilikausilta tilitoimistolle. Koska kevytyrittäjä toimii palkansaajana laskutuspalvelulle eikä hän laskuta omalla y-tunnuksellaan ei kirjanpidon velvoitetta synny (Ukko.fi.2022a). Silti laskutuspalvelut mainostavat huolehtivansa juuri kevytyrittäjän kirjanpidosta. Kevytyrittäjän on kuitenkin ilmoitettava itse toimintansa ansiotuloihin liittyvät vähennykset henkilökohtaisella veroilmoituksellaan (Ukko.fi 2022d). Jotta vähennyksiä voidaan ilmoittaa, eikö tämä vaadi kuitenkin kevytyrittäjältä tietynasteista kirjanpidon tai muistiinpanon velvoitetta sekä tositteiden säilytystä, jotta nämä voidaan tarvittaessa verotuksellisesti myöhemmin todistaa?

3.2 Verovelvollisuus, verokortti ja ennakkovero

Vaikka kevytyrittäjän ja laskutuspalvelun välille ei muodostu työsuhdetta, Ukko.fi maksaa heidän kauttaan laskuttaville henkilöille palkkaa, joka katsotaan kevytyrittäjän ansiotuloksi (Ukko.fi 2022a). Tällöin palkkatyöstä kertynyt palkka sekä sivutoimisena kevytyrittäjänä saatu ansio kertyvät samalle verokortille, kuten y-tunnuksettomalla freelancerillakin (Ukko.fi 2020b). Palkanmaksun yhteydessä laskutuspalvelu perii muiden vähennyksien lisäksi palkasta veroprosentin mukaisen ennakonpidätyksen ja tilittää tämän verottajalle. Monessa

tapauksessa laskutuspalvelu saa henkilön verotustiedot suoraan verottajalta, mutta joissain tapauksissa verokortti joudutaan toimittamaan erikseen laskutuspalveluyritykselle. (Ukko.fi 2022a.)

Verottajalla on ohjeistus millaisen verokortin kevytyrittäjä missäkin tapauksessa tarvitsee. Tämä riippuu siitä maksaako laskutuspalvelu kevytyrittäjälle palkkaa vai työkorvausta. Kevytyrittäjä ei kuulu ennakonperintärekisteriin, jolloin laskutuspalvelu toimittaa palkasta perittävän ennakonpidätyksen verottajalle, kun taas esimerkiksi toiminimiyrittäjä huolehtii itse ennakonkannostaan ja tilittää tuloveron ennakko- tai jäännösverona verottajalle. Verottaja ohjeistaa sivustollaan myös kevytyrittäjän verokorttihakemuksen tekemisessä. Laskutuspalvelun maksama palkka arvioidaan kuten muutkin palkat ja luontoisedut. Työkorvaukset ilmoitetaan omassa kohdassaan verokorttia haettaessa. Arvion perusteella kevytyrittäjä saa toimintaansa koskevan verokortin OmaVeroon. (Vero.fi. 2022e.)

3.3 Tuloveroilmoitus

Laskutuspalvelu ilmoittaa kaikki kevytyrittäjille maksamat palkat tulorekisteriin, kuten työnantaja. Tulorekisteri on vuonna 2019 voimaan astunut sähköinen tietokanta, jonka kautta verottaja saa automaattisesti tiedon henkilön ansiotuloista ja nämä nousevat esitäytetylle veroilmoitukselle. (Ukko.fi. 2022c.) Kevytyrittäjä voi ilmoittaa laskutuspalvelulle palkanlaskun yhteydessä maksettavia verottomia korvauksia, kuten matkakulut. Muut tulonhankkimistoimintaan liittyvät vähennykset, kuten materiaalit ja tarvikkeet tulee ilmoittaa henkilökohtaisella veroilmoituksella. (Ukko.fi. 2021a.)

Henkilöasiakkaat saavat esitäytetyn veroilmoituksen sekä verotuspäätöksen kunkin vuoden keväällä maaliskuussa. Verotuspäätökseltä käy ilmi mikä verotuksen päättymisajankohta. Kevytyrittäjän tulee tehdä kaikki muutokset ja korjaukset esitäytettyä veroilmoitusta koskien verotuspäätöksen esittämään määräpäivään mennessä. Korjauksen jälkeen kevytyrittäjä saa uuden verotuspäätöksen lokakuun loppuun mennessä, josta käy ilmi mahdollinen veronpalautus tai jäännösveron maksun velvollisuus. (Vero.fi. 2022f.) Verotuspäätökseltä

nähdään maksetun ennakonpidätyksen riittävyys. Jos verokortin ennakonpidätysprosentti on ollut liian alhainen ja verokortille asetettu tuloraja on ylittynyt, tulee henkilön maksaa tuolloin jäännösveroja. Jos ennakonpidätystä on taas maksettu liikaa, on odotettavissa veronpalautusta. Lopullinen verotuspäätös valmistuu henkilökohtaisen veroilmoituksen tarkistuksen ja korjauksen jälkeen (Vero.fi. 2022f).

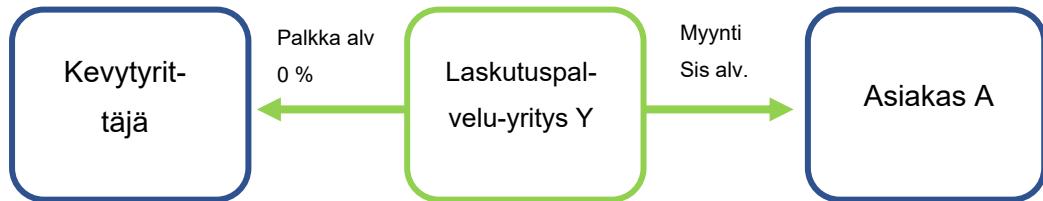
Jos esitetyt veroilmoituksen tietoja halutaan muokata, tulee kevytyrittäjän täyttää veroilmoituksensa liitteeksi verottajan lomake 50A. Lomakkeella tulee ilmoittaa kaikki muut ansiotulot ja etuudet, joita ei ole otettu huomioon esitetyillä veroilmoituksella. Tällä ilmoituksella voidaan ilmoittaa myös palkkatulojen tulonhankkimismenot, joita kevytyrittäjän kohdalla voivat olla esimerkiksi työhön käytetyt työvälineet ja materiaalit, kasvomaskit, laskutuspalvelun palvelumaksut, vakuutukset, YEL-maksut, sava-maksut, matkakulut sekä työhuonevähennys. (Ukko.fi 2022d.)

3.4 Arvonlisävero ja alarajahuojennus

Arvonlisävero on kulutusvero, jonka myyjä lisää myytävien tuotteiden tai palveluidensa hintoihin. Puhutaan niin sanotusta välillisestä verosta, jonka kuluttaja maksaa ostaessaan tuotteen ja palvelun. Yrittäjä tilittää tuotteen hintaan kuuluvan veron osuuden valtiolle. Yleinen arvonlisäverokanta Suomessa on 24 %, johon kuuluvat suurin osa tuotteista ja palveluista. Kaksi alennettua verokantaa 14 % kattavat elintarvikkeet, rehut sekä ravintola- ja ateriapalvelut sekä 10 %, johon kuuluvat taiteen ja kulttuurin tuotteet ja palvelut. (Valtiovarainministeriö 2022.) Arvonlisävero ilmoitetaan verottajalle kuukausittain, neljännesvuosittain tai kerran vuodessa (Sekki & Härkönen 2020, 60).

Verottajan mukaan kevytyrittäjä ei ole arvonlisäverovelvollinen, jos hän saa palkkaa. Jos kevytyrittäjälle maksetaan työkorvausta ja sen määrä ylittää verovuoden aikana 15 000 euroa, on kevytyrittäjän hakeuduttava arvonlisäverovelvolliseksi. Kevytyrittäjän myynti katsotaan laskutuspalveluyrityksen liikevaihdoksi, joka ylittää arvonlisäverovelvollisuuden rajan. Tällöin laskutuspalvelu perii

kevytyrittäjän tuotteen tai palvelun ostajalta arvonlisäveron suoritetusta myynnistä ja tilittää arvonlisäveron verottajalle (Kuvio 1). Verottajan mukaan työn suorittajan eli kevytyrittäjän ei tarvitse toimittaa arvonlisäveroa saamastaan palkasta. (Verohallinto 2022b.) Tällöin kevytyrittäjän saama ansio on asiakkaan maksama kauppasumma vähennettynä arvonlisäverolla ja muilla laskutuspalvelun perimillä kuluilla.

Kuvio 1 Kevytyrittäjä ja arvonlisävero (Verohallinto 2022b).

Arvonlisäveron alarajahuojennus on arvonlisäverovelvollisen yrityksen verohelpotus, jonka liikevaihto on tilikauden ajalta alle 30 000 euroa. Täyden huojennuksen voi saada yritys, jonka arvonlisäveroton liikevaihto on enintään 15 000 euroa. Tällöin huojennuksena saadaan koko tilikaudelta tilitettävän veron määrä. 15 000–30 000 euron liikevaihdolla yritys voi saada osittaisen huojennuksen. Alarajahuojennus pienentää siis tilikaudelta maksettavan arvonlisäveron määrää. Mikäli tilikauden ostoihin sisältyvä arvonlisäveron määrä on suurempi kuin myynneistä suoritettava vero, ei yritys voi saada alarajahuojennusta, sillä tällöin yritys on oikeutettu arvonlisäverosaamisiin. Saatava huojennus tulee merkitä tuloverotuksessa veronalaiseksi tuloksi. (Vero.fi. 2022d.) Kevytyrittäjän tekemä laskutus tapahtuu arvonlisäverovelvollisen laskutuspalveluyrityksen y-tunnuksen alla ja laskuttaja on tällöin laskutuspalvelu eikä kevytyrittäjä. Tällöin kevytyrittäjä ei voi hyödyntää alarajahuojennusta, koska hän ei ole arvonlisäverovelvollinen. (Sekki & Härkönen 2020, 71.)

4 Tutkimusmenetelmä

Tötön (2004, 9–20) mukaan laadulliset tutkimukset muodostuvat aiemmista tutkimuksista, olemassa olevasta teoriasta sekä empiirisistä aineistoista, jotka käsittelevät tekstimuotoisen aineiston. Tämän lisäksi laadulliseen tutkimukseen sisältyy tutkijan omaa pohdintaa ja päätelmiä. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 6.) Kvalitatiivinen tutkimus käsittelee tutkimusaihetta kokonaisvaltaisesti (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161). Teorian merkityksellä on vaikutus tutkimukseen ja sen analysointiin. Tutkimusta voidaan pitää teorialähtöisenä, kun tutkimusaineiston analysointi tapahtuu olemassa olevan teorian perusteella. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 15.) Tutkimuksessa saadun aineiston analyysi yhdistettiin kerätyn kirjallisen aineiston sisällönanalyysiin (kohta 6.1), jota ohjasi kirjallisen aineiston perusteella muodostunut käsitys aiheesta.

Tutkimusmenetelmänä opinnäytetyössä käytettiin haastattelua, jonka Hirsjärvi ym. toteaa olevan yksi kvalitatiivisen tutkimuksen päämenetelmistä (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2015, 205). Haastattelun avulla voidaan selventää ja syventää jo saatuja vastauksia ja tietoja. Lisäksi haastattelua on perusteltua käyttää, kun sen aiheen tiedetään tuottavan vastauksia. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2015, 205.) Haastattelun avulla haluttiin täydentää kerättyä tietoperustaa sekä vastata etenkin kysymykseen voidaanko kevytyrittäjyyttä harjoittaa ilman laskutuspalvelun käyttöä.

Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin puhelimitse puolistrukturoituna yksilöhaastatteluna, jossa haastateltava sai määrättyssä järjestyksessä olevan kysymyslomakkeen etukäteen sähköpostiinsa. Puolistrukturoidussa haastattelussa on selkeä teema, jonka ympärille kysymykset muodostuvat (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 57). Puolistrukturoitua haastattelua voidaan käyttää, kun tietoa halutaan tietystä aiheesta eikä haastattelutilanteen ole tarpeen antaa suuria vapauksia haastateltavalle. Puolistrukturoidun haastattelun lomakkeessa ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja, kuten strukturoidussa haastattelussa. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 57.)

Tutkimukseen liittyy oleellisesti myös saadun aineiston valmistelu analyysia varten. Jotta haastattelusta kerätty aineisto voidaan analysoida, tulee nauhoitettu tai tutkimukseen vastanneiden tekstaamalla kirjoittama aineisto kirjoittaa puhtaaksi tekstinkäsittelyohjelmalla eli litteroida. Litterointia ohjaa valittu analyysitapa ja se keskitytäänkö litteroinnissa kieleen ja sen käyttöön vai enemmän aineiston sisältöön. Varsinkin puolistrukturoidusta haastattelusta syntyneestä puheesta voidaan litteroida mukaan vain tutkittavaan aiheeseen liittyvät keskeiset asiat. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 78–79.) Puusniekka ym. kuitenkin ohjeistaa puolistrukturoidunkin haastattelun litterointia ensin kokonaisvaltaisesti sekä perusteellisesti ja vasta tämän jälkeen aineiston rajaamista harkinnanvaraisesti. Aineiston rajattu käyttö on perusteltava tutkimusraportissa. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 79.)

5 Tutkimuksen toteutus, tulokset ja yhteenveto

5.1 Tutkimuksen toteutus

Toteutin tämän opinnäytetyön tutkimuksen puhelimitse puolistrukturoituna yksilöhaastatteluna. Lähetin haastatteluun liittyvän kysymyslomakkeen sekä haastatteluun liittyvän esimerkkitalanteen ennakkoon haastateltavalle tutustuttavaksi. Haastateltavaksi opinnäytetyöhön valitsin Kuopiossa toimivan Verojelppi Oy:n veroasiantuntijan Heikki Rintalan. Halusin kohdistaa haastattelun verotuksen asiantuntijaan tutkiessani yksityishenkilön mahdollisuutta toimia kevytyrittäjänä sekä laskuttaa ilman laskutuspalvelunpalvelun käyttöä. Valitsin Heikin haastateltavaksi hänen aiemman uransa ja verotukseen liittyvän ammattitaidon takia. Valinnassani huomioin myös saatavien vastausten luotettavuuden ja ajantasaisuuden, jotka perustuvat valtion asettamiin lakeihin ja asetuksiin. Oletin myös Heikin olevan helpommin tavoitettavissa kuin Verohallinnon asiantuntijoiden. Näen valinnallani olleen vaikutusta tekemäni tutkimuksen luotettavuuden arviointiin.

Haastattelulomakkeen lisäksi loin haastattelun tueksi kuvitteellisen tilanteen, joka ohjasi haastattelun etenemistä sekä kysymysten esittämistä (Liite 1). Esimerkkitalanteessa oli kyseessä yksityishenkilön harjoittama tuotemyynti kuluttaja- ja yritysasiakkaille. Kuvitteellisen tilanteen edessä esitin haastateltavalle viisi kysymystä tilanteeseen liittyen. Kysymykset olivat ennalta asetettu niin, että ne selventäisivät yksityisen henkilön mahdollisuuksia harjoittaa kevytyrittäjyyttä ilman laskutuspalvelun käyttöä. Haastattelun aluksi haastateltava kertoi tiivistetyn yhteenvedon vastauksena asettamiini kysymyksiin, jonka jälkeen haastattelu käytiin läpi esimerkkitalanteeseen perustuen.

Haastattelu kesti noin 30 minuuttia, jonka aikana kirjasin saadut vastaukset muistiin tekstinkäsittelyohjelmalla. Heti haastattelun loputtua kävin puheena saadun aineiston lävitse ja litteroin sen tekstinkäsittelyohjelmalla tiiviiksi haastattelurungoksi, jota hyödynsin tutkimuksen tuloksien esittelyssä. Litteroin haastatteluaineiston ensin kokonaisuudessaan ja tämän jälkeen uudelleen niin ettei siinä olisi mitään ylimääräistä tai tutkimuskysymyksiin liittymätöntä, kuten Puusniekka ym. 2009 ohjeistaa. Jäsentelin haastattelussa saadut vastaukset kyselylomakkeen mukaiseen järjestykseen. Lähetin litteroidut vastaukset haastateltavalle tarkistettavaksi varmistaakseni, että litterointi oli onnistunut eikä tällä olisi vaikutusta tutkimuksen luotettavuuteen. Vastineeksi sain vielä tarkennuksia, jotka huomioin haastattelun vastauksissa.

5.2 Tutkimuksen tulokset

Rintalan haastattelun pohjana toimi realistinen esimerkkitalanne (Liite 1), jossa yksityishenkilö myy itse valmistamiaan tuotteita erilaisissa tapahtumissa rahastaen asiakkaitaan käteisellä. Henkilö päättää alkaa käyttää myös erilaisia sosiaalisen median alustoja kauppapaikkanaan ja myydä tuotteitaan kuluttaja-asiakkaille yksityishenkilönä ilman y-tunnusta. Myynti tapahtuu asiakkaan halusta ostaa tuote myyjältä. Lopulta henkilö ajautuu tilanteeseen, jossa paikallinen kivijalkaliike tahtoo jälleenmyydä hänen tuotteitaan.

Rintalan haastattelun avulla oli tarkoitus selvittää sallivatko Suomen lainsäädäntö ja verotus yksityishenkilön harjoittaa niin sanottua kevytyrittäjyyttä ja laskujen luontia ilman laskutuspalvelun käyttöä. Haastattelussa käytiin läpi yksityishenkilön mahdollisuutta laskuttaa kuluttajaa sekä yritystä, kuitinannon velvollisuutta asiakkaalle, saatujen tulojen verotusta sekä kuinka eläke- sekä sosiaaliturva käyttäytyvät kyseissä tilanteissa. Haastattelu eteni seuraavanlaisesti Rintalalle esitetyn viiden kysymyksen ja vastauksen osalta:

1. Esimerkkitalanteessa (Liite1) Veera Villasukka myö itse valmistamiaan tuotteita kuluttaja-asiakkaille erilaisissa tapahtumisissa ja omien somekanaviensa kautta. Voiko yksityishenkilönä laskuttaa itse tekemiään tuotteita tai palvelua kuluttaja-asiakkailta?

Voidakseen laskuttaa palvelua henkilön tulee kuulua ennakonperintärekisteriin. Ennakonperintärekisteri liittyy ainoastaan palveluiden myyntiin, sillä ei ole tekemistä tuotemyynnin kanssa. Ennakonperintärekisteriin voi hakeutua elinkeinotoimintaa harjoittava henkilö. Eli periaatteessa yksityishenkilö ei voi laskuttaa. Palvelumyynnissä voidaan käyttää työkorvausverokorttia, jolloin työn tilaajan/maksajan olisi tilitettävä ennakonpidätys verottajalle. En näe tämän toimivan esimerkiksi tapauksessa, jossa yksityishenkilö tarjoaa hierontapalvelua, joka palvelun suorittamisen jälkeen pyytää asiakkaalta maksua, sekä ennakonpidätyksen toimittamista verottajalle. Torikaupassa ajatellen on punnittava ovatko laskuttaminen/veloittaminen sama asia? Torikaupassa ei muodostu kuitin antamisen velvoitetta. Torikaupassa veloittaminen ok, laskuttaminen ei. Henkilöiden välisessä tavarakaupassa ilman ALV- ja ennakonperintärekisteriin rekisteröitymistä laskuttaminen olisi periaatteessa mahdollista. Asiaa kannattaa myös tarkastella näkökulmasta, milloin tulon hankkiminen muuttuu elinkeinotoiminnaksi. (Rintala 2022.)

2. Esimerkkitalanteessa kerrotaan, että Veera haluaa maksaa tekemästään ansiosta tuloveroa. Voiko yksityishenkilö maksaa kyseessä olevassa tapauksessa ennakoveroa arvioidusta tulonhankkimisen tuloksesta vai maksetaanko tulovero jäännösverona henkilökohtaisen veroilmoituksen täyttämisen jälkeen?

Kyllä yksityishenkilö voi maksaa ennakoveroa tavaran tai palvelun myynnistä. Kyseessä on myynti, josta jää voittoa. Ennakovero haetaan omaveron kautta muulle ansiotulolle. Verot pitää maksaa, tavan saa valita itse: ennakoverona tai veroilmoituksen jätön jälkeen mätkyinä. (Rintala 2022.)

3. Missä kohdassa henkilökohtaisella veroilmoituksella kyseisessä tapauksessa ilmoitetaan muut ansiot kuin palkkatulot?

1 lomakkeella, muut ansiotulot tai muut ennakonkannon alaiset ansiotulot. Voit varmistaa tämän vielä omaverosta tai veroilmoitukselta. Joka tapauksessa muut ansiotulot osiossa. (Rintala 2022.)

4. Esimerkkitalanteen mukaan Veera ei kuulu yrittäjäneläkevakuutuslain mukaiseen YEL-vakuuttamisvelvollisuuden piiriin. Kun yksityishenkilö ei kuulu YEL-vakuuttamisen piiriin: Käsitteleekö verottaja kyseisen toiminnan yritystoimintana vai tulonhankkimistoimintana? Kuuluuko toiminta sairausvakuutuksen alaiseksi? Kuinka tämä käsitellään henkilön ansiosta?

Jos henkilö harjoittama toiminta on hänen pääasiallinen tulonlähteensä, voidaan toiminta tulkita elinkeinotoiminnaksi. Pienimuotoista toimintaa voidaan pitää harrastustoimintana. Kun henkilö maksaa hankkimastaan tulosta ennakoveroa, se ei sisällä sotumaksua. Palkasta perittävä ennakonpidätys sisältää. Jos henkilö ei kuulu YEL:n piiriin, sotumaksu jää tässä tapauksessa todennäköisesti huomioimatta. Tämä tarkoittaa myös sitä, että se vaikuttaa henkilön kertyvään eläkkeeseen, sekä pudottaa hänet pois yleisen sosiaaliturvan piiristä tältä osin. (Rintala 2022.)

5. Oma-aloitteisen myynnin lisäksi Veera saa mahdollisuuden saada tuotteensa jälleenmyyntiin paikalliseen kivijalkaliikkeeseen (Liite 1). Voiko yksityishenkilö laskuttaa yritystä? Täytyvätkö laskutusvaatimukset?

Ei voi laskuttaa. Yritys voi kyllä tulla ostamaan torilta tuotteet suoraan itselleen varastoon ja myydä eteenpäin. Yksityishenkilö ei voi antaa kuittia, sillä kuitissa on vaatimus y-tunnuksen esittämiselle, mutta voi antaa jonkun muun asiakirjan, jossa selviää mitä on ostettu yms. Katsoisin, että tällainen "kuitti" on ok vähennykseen tuloverotuksessa, mutta ei alv. Laskutuspalvelun kautta yritysten laskuttaminen on kuitenkin mahdollista, sillä laskutus tapahtuu laskutuspalveluyrityksen y-tunnuksen alla. Kyllä laskutuspalveluyritykset ovat luotu ihan tarpeeseen. (Rintala 2022.)

5.3 Tulosten yhteenveto

Rintalan (2022) haastattelun perusteella voidaan todeta, että tavarakaupassa yksityishenkilö voisi laskuttaa toista yksityishenkilöä. Myydyn tuotteen laskuttaminen toiselta henkilöltä on periaatteessa mahdollista, kun laskuttava osapuoli ei kuulu ennakonperintä rekisteriin tai arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Laskuttaakseen palvelumyynnistä laskuttavan henkilön olisi kuuluttava ennakonperintärekisteriin. (Rintala 2022.)

Ennakonperintärekisteriin kuulumisen vaatii y-tunnuksen, jolloin laskuttavan henkilön olisi oltava vähintään yksityinen elinkeinonharjoittaja. Tämä muuttaisi tilanteen niin, että toimintaa tarkasteltaisiin elinkeinotoimintana, jolloin ei olisi enää kyse yksityishenkilön harjoittamasta kevytyrittäjyydestä. Yksityishenkilö voi myydä palvelun kuluttajalle käyttämällä työkorvausverokorttia. Tällöin maksavan osapuolen olisi kuitenkin ilmoitettava ja maksettava palvelua tarjoavan henkilön ennakonpidätys verottajalle. (Rintala 2022.)

Yrityksille myynnin osalta Rintala (2022) totesi, että yritys voi kyllä ostaa yksityishenkilön tekemiä tuotteita torilta omaan varastoonsa ja myydä niitä eteenpäin. Yksityishenkilö ei voi antaa yritykselle virallista kuittia ostoksesta, mutta sen sijaan jonkin muun tositteen, josta käy ilmi mitä on ostettu ja milloin. Tällaisen tositteen, kuten tilausvahvistuksen perusteella yritys voi vähentää oston tuloverotuksessaan, mutta ei arvonlisäverotuksessa. Yrityksen laskuttaminen yksityishenkilönä ei ole mahdollista. (Rintala 2022.)

Molemmissa yllä mainituissa tapauksissa myyjän on ilmoitettava kaikki saamansa tulo verottajalle, josta hän maksaa veron ennakoverona tai jäännösverona. Mikäli tuotteita myyvä henkilö ei kuulu YEL-vakuuttamisen piiriin, putoaa hän toimintansa osalta pois sekä eläke- että yleisen sosiaaliturvan piiristä, sillä hänen maksamansa ennakko- tai jäännösvero ei sisällä sava-maksua. Yhteenvedoksi haastattelulle Rintala (2022) totesi, että laskutuspalvelut ovat luotu todelliseen tarpeeseen ja antavat yksityishenkilölle mahdollisuuden laskuttaa kuluttajia sekä yrityksiä. (Rintala 2022.)

6 Johtopäätökset ja pohdinta

6.1 Johtopäätökset

Kerätyn aineiston ja tehdyn tutkimuksen avulla pyrittiin saamaan vastauksia tutkimuskysymyksiin kevytyrittäjän oikeudellisesta asemasta työelämässä, kenelle kevytyrittäminen sopii ja voidaanko kevytyrittäjyyttä harjoittaa ilman laskutuspalvelun käyttöä. Kerätyn kirjallisen aineiston analyysin perusteella voidaan todeta, ettei kevytyrittäjyyden määritelmä ole yksinkertainen, sillä eri tahot luokittelevat kevytyrittäjän aseman eri tavoin. Analyysissa eritellään kevytyrittäjän asemaan kuuluvia oikeuksia ja velvollisuuksia ja pyritään sanallisesti muodostamaan käsitys kevytyrittäjän oikeudellisesta asemasta samalla kooten eritelty tieto yhdeksi kokonaisuudeksi kuvioon 2.

Kevytyrittäjän voidaan todeta olevan henkilö, joka laskuttaa itse suorittamansa työn tai myymänsä tuotteen laskutuspalveluyrityksen kautta. Kevytyrittäjällä ei ole omaa yritystä tai y-tunnusta. (Ukko.fi 2022b.) Kevytyrittäjää ei siis voida pitää yrittäjänä eli elinkeinonharjoittajana, sillä hänellä ei ole omaa y-tunnusta. Tästä syystä kevytyrittäjä ei myöskään ole kirjanpitovelvollinen. Kevytyrittäjällä voi kuitenkin olla yritysidea ja hän voi toimia yrittäjämäisesti laskuttaen työtään kevytyrittäjyyspalvelun kautta. Laskutuspalveluyritys maksaa kevytyrittäjälle palkkaa, joka katsotaan kevytyrittäjän ansiotuloksi (Ukko.fi 2022b). Laskutuspalveluyritys ilmoittaa kertyneet ansiot tulorekisteriin verotuksen alaisena ansiotulona (Ukko.fi 2022c). Kevytyrittäjän tekemä laskutus ei siis lukeudu hänen liikevaihdokseen, eikä hän ilmoita tulojaan elinkeinotoiminnan veroilmoituksella.

Palkanmaksusta huolimatta kevytyrittäjän ja laskutuspalveluyrityksen välille ei synny työsuhdetta eikä laskutuspalveluyrityksen kautta suoritettua työtä voida pitää työsuhteellisena (Ukko.fi 2022a). Kun kyseessä ei ole työsuhteellinen työ, kevytyrittäjälle maksettavasta palkasta ei peritä työntekijän eläkevakuutusmaksua (TYEL). Tästä syystä eläkevakuutusyhtiö katsoo kevytyrittäjän kuuluvan yrittäjän eläkevakuutuksen (YEL) alaiseksi. Kevytyrittäjän on siis itse huolehdittava omasta eläketurvastaan vakuuttamalla itsensä yrittäjän

eläkevakuutuksella. (Sekki & Härkönen 2020, 71.) Yrittäjän eläkevakuutuksen mukaan määräytyvät myös yrittäjän sosiaalietuudet. Kevytyrittäjä voi kuitenkin työskennellä samanaikaisesti myös TYEL:in alaisena palkansaajana. (Työeläke.fi 2022f.) Tällöin sosiaaliturvaa ja eläkettä voi kertyä molemmista ansaintamuodoista.

YEL-vakuutus toimii yrittäjän sosiaaliturvan perustana (Varma.fi 2022). Kevytyrittäjän sosiaaliturvaan vaikuttaa se, kuuluuko hän YEL vakuuttamisen piiriin vai ei. YEL-vakuutetun kevytyrittäjän palkasta laskutuspalvelu perii työnantajan sairausvakuutusmaksun (1,34 %). Kevytyrittäjän palkasta ei peritä työnantajan sairausvakuutusmaksua, jos hän ei kuulu YEL-vakuuttamisen piiriin. (Ukko.fi 2022g.) Sosiaaliturvan muodostumiseen vaikuttaa myös se työskenteleekö kevytyrittäjä pää- vai sivutoimisena kevytyrittäjänä ja mistä hän on tuolloin oikeutettu hakemaan sosiaalietuuksiaan (Lahti 2021). Sosiaaliturvan ja erilaisten etuuksien määräytymisen voidaan todeta olevan laaja kokonaisuus, jonka selvittämiseen kevytyrittäjyyden osalta näen tarvittavan jatkotutkimuksia.

Verohallinnon sivuston mukaan verottaja käsittelee kevytyrittäjän henkilöasiakkaana eli palkansaajana. Kevytyrittäjä hakee laskutuspalvelun maksamaa palkkaa varten henkilön verokortin. Henkilön veroprosentti määräytyy arvioidun vuotuisen ansiotulon mukaan, kuten palkansaajalla. Mikäli laskutuspalvelu maksaa kevytyrittäjän saaman ansion työkorvauksena, tulee kevytyrittäjän hankkia verokortti työkorvaukselle, joka muuttaa esimerkiksi arvonlisäveron käsittelyä. (Vero.fi. 2022e.) Tämän lisäksi kevytyrittäjän tekemä ansio ja tulonhankkimistointaan liittyvät vähennykset käsitellään henkilökohtaisella veroilmoituksella (Ukko.fi 2022d).

Verottajan mukaan kevytyrittäjä ei ole arvonlisäverovelvollinen eikä hänen tule jättää kuukausittaista, neljännesvuotista tai vuotista arvonlisäveroilmoitusta verottajalle. Kevytyrittäjän tekemä laskutus lukeutuu laskutuspalveluyrityksen liikevaihtoon, joka on kuitenkin toiminnastaan arvonlisäverovelvollinen. (Verohallinto 2022b.) Vaikka arvonlisävero ei koske suoraan kevytyrittäjää, on tällä kuitenkin välillinen yhteys kevytyrittäjän hinnoitteluun. Laskutuspalvelun arvonlisäverovelvollisuuden vuoksi on palveluntarjoajan lisättävä arvonlisävero kevytyrittäjän

laskuttaman työn hintaan, jolloin työn teettjä eli maksava asiakas maksaa arvonlisäveron lopulta valtiolle (Verohallinto 2022b). Kevytyrittäjä ei myöskään ole oikeutettu arvonlisäveron alarajahuojennukseen, koska hän ei ole toiminnastaan arvonlisäverovelvollinen laskutuksen tapahtuessa laskutuspalvelun y-tunnuksen alaisena (Sekki & Härkönen 2020, 71).

Kirjanpitolain 1 luvun 1 a §:n mukaan ammattia tai liikettä harjoittava luonnollinen henkilö on kirjanpitovelvollinen. Tällöin y-tunnuksella toimiva elinkeinonharjoittaja on aina kirjanpitovelvollinen. (KPL 1997/1336.) Kevytyrittäjän tekemä laskutus tapahtuu laskutuspalveluyrityksen y-tunnuksen alla ja lukeutuu palveluntarjoajan liikevaihtoon. Kevytyrittäjän tekemä laskutus käsitellään kevytyrittäjän ansiotulona. Tällöin kevytyrittäjä ei ole tekemästään työstä kirjanpitovelvollinen. (Accountor 2022.) Näin ollen kevytyrittäjää ei myöskään voida pitää elinkeinonharjoittajana.

Kevytyrittäjän näkökulmasta hän toimii yrittäjämäisesti hankkien itse asiakkaansa ja suorittaen omaa työtään omilla välineillään ja oman aikataulunsa mukaisesti ilman työnantajan määräysvaltaa (Ukko.fi 2022b). Joissain tapauksissa kevytyrittäjien tekemän työn oikeudellisuus on todettu vaikeaksi tulkita ja työsuhteen tunnusmerkkien täyttymisen raja on häilyvä (Paanetoja 2020). Kevytyrittäjällä on oma yritysidea, mutta ei y-tunnusta. Henkilön tekemästään työstä saatava palkkio on henkilön ansiotuloa eikä tätä katsota hänen liikevaihtokseen, koska yritystä ei ole. (Ukko.fi 2022b.) Laskutuspalvelu ei peri kevytyrittäjälle maksettavasta palkasta työntekijän eläkevakuutusmaksua (TYEL) vaan kevytyrittäjän on tarvittaessa itse turvattava eläkkeensä yrittäjän eläkevakuutuksella (Ukko.fi 2022f). Kevytyrittäjän asema hänen omasta näkökulmastaan asetuu siis palkansaajan ja yrittäjän väliin.

Kevytyrittäjyyden voidaan todeta soveltuvan palkkatyön oheen sopivaksi sivutoimiseksi tulonlähteeksi esimerkiksi valokuvaaajalle tai pieneen omavalmisteisten tuotteiden myyntiin (Ukko.fi 2022b). Kevytyrittäjyys sopii myös alaikäiselle työn suorittajalle vanhemman suostumuksella (Ukko.fi 2021b). Myös työtön voi harjoittaa sivutoimisesti pienimuotoista kevytyrittäjyyttä menettämättä työttömyysetuuksiaan (Rope 2020, 26). Verkkokaupassa myymiseen kevytyrittäjyys

ei sovellu, sillä pääsääntöisesti verkkokaupan perustaminen vaatii aina y-tunnuksen (Yrittäjät.fi 2018).

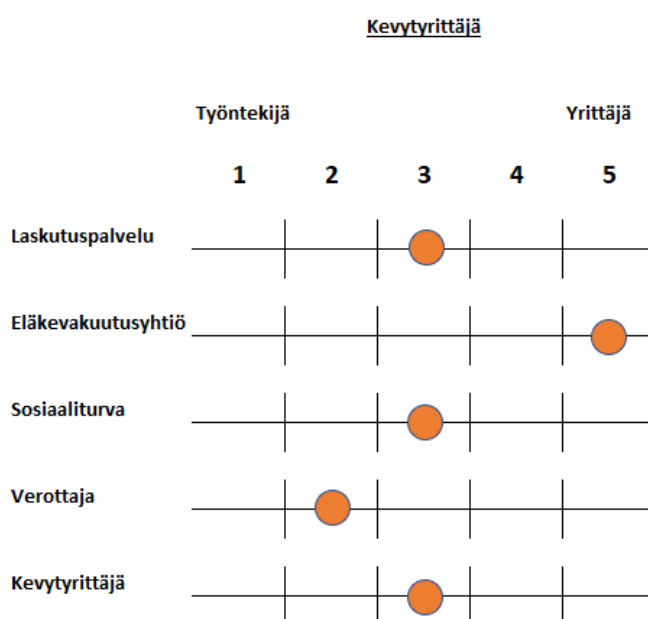
Kevytyrittäjäyys ja laskutuspalvelun käyttö ovat helppo ja riskitön tapa kokeilla omaa yrittäjäyttä ja vähentää itselle kuuluvan byrokratian hoitamista. Laskut asiakkaille voidaan luoda suoraan laskutuspalvelun kautta, joka välittää vähennysten jälkeisen ansion kevytyrittäjälle. Kevytyrittäjäyttä voidaan hyödyntää esimerkiksi oman osaamisen myyntiin toiselle palveluna, kun toiminta on satunnaista eikä oman yrityksen perustamiselle ole järkeviä perusteita. (Ukko.fi 2022b.) Palveluiden myynnissä on kuitenkin otettava huomioon työsuhteen muodostumisen mahdollisuus (Paanetoja 2020).

Alla esitetyssä kuviossa 2 eritellään kevytyrittäjän työelämän oikeudellista asemaa eri näkökulmista tarkastellen. Ukko.fi:n mukaan kevytyrittäjä toimii yrittäjämäisesti, mutta laskutuspalvelun maksama ansio laskutetusta työstä katsotaan palkaksi. Tästä syystä kevytyrittäjän voidaan katsoa olevan yrittäjän ja palkansaajan välissä (Kuvio 2). Palkansaajan asemassa myös verohallinto käsittelee kevytyrittäjän työntekijänä. Kevytyrittäjän saama ansio verotetaan tuloverotuksessa henkilökohtaisen verokortin veroprosentin mukaan (Vero.fi 2022e). Näin ollen kevytyrittäjä asettuu verottajan näkökulmasta enemmän työntekijäksi kuin yrittäjäksi (Kuvio 2).

Koska kevytyrittäjän ja laskutuspalveluyrityksen välille ei muodostu työsuhdetta, Ukko.fi ei peri kevytyrittäjälle maksettavasta palkasta TYEL-vakuutusta. Tästä syystä eläkevakuutusyhtiö katsoo kevytyrittäjän kuuluvan yrittäjäneläkevakuutuksen alaiseksi, jotta kevytyrittäjä voi turvata eläkkeensä. Eläkevakuutuksen osalta kevytyrittäjä nähdään siis yrittäjänä (Kuvio 2). Sivutoiminen kevytyrittäjä voi yrittämisensä lisäksi käydä palkkatyössä. Palkkatyössä henkilön palkasta peritään työntekijän työeläkemaksu (TYEL). Samanaikaisesti kevytyrittäjä on voinut vakuuttaa itsensä myös YEL:n alaiseksi. YEL-vakuuttamisen piiriin kuuluvan kevytyrittäjän palkasta peritään työnantajan sairausvakuutusmaksu, jonka laskutuspalvelu toimittaa verottajalle (Ukko.fi 2022f). Tästä syystä eläkettä ja sosiaaliturvaa voi kertyä kahdesta eri ansiosta. Sosiaaliturvan näkökulmasta

tarkastellen sivutoiminen kevytyrittäjä voidaan nähdä työntekijän ja yrittäjän välissä (Kuva 2).

Ukko.fi:n mukaan kevytyrittäjä itse tekee työtään yrittäjämäisesti, mutta saa tekemästään työstä palkkaa, jonka myös verottaja katsoo henkilön ansiotuloksi. Verottajan mukaan kevytyrittäjä on luonnollinen henkilö, joka myy työpanostaan tai tuotettaan, kuten yrittäjä käyttäen laskutukseen laskutuspalvelua (Vero.fi 2022a). Eläkevakuutusyhtiö ohjeistaa kevytyrittäjää vakuuttamaan itsensä yrittäjäneläkevakuutuksella. Näkökulmien summana kevytyrittäjä voi nähdä itsensä sekä työntekijänä, että yrittäjänä (Kuvio 2).

Kuvio 2 Kevytyrittäjän oikeudellisen asema

Kun kaikki kuviossa 2 esitetyt näkökulmat yhdistetään, voidaan kevytyrittäjän sanoa olevan henkilö työntekijän ja yrittäjän väliltä. Taulukossa 1 esitetään tekijät, jotka puoltavat kevytyrittäjän käsittelyä työntekijänä. Näitä ovat esimerkiksi se, että kevytyrittäjälle maksetaan palkkaa, josta peritään verokortin mukainen ennakonpidätys. Nämä maksetut ansiot ilmoitetaan tulorekisteriin sekä verottajalle henkilöasiakkaan veroilmoituksella. Kevytyrittäjän tekemä laskutuksen myötä hänelle itselleen ei muodostu y-tunnusta, vaan laskutus tapahtuu laskutuspalvelun y-tunnuksen alaisena. Yrittäjänä kevytyrittäjää voidaan taas pitää

sen perusteella, että kevytyrittäjän ja laskutuspalvelun välille ei muodostu työsuhdetta. Palkanmaksusta huolimatta kevytyrittäjälle maksetusta ansiosta ei myöskään peritä työntekijän työeläkevakuutusmaksua (TYEL). Näistä syistä työeläkevakuutusyhtiö katsoo kevytyrittäjän olevan YEL-velvollinen, ja kyseinen vakuutus toimii myös yrittäjän sosiaaliturvan perustana. Tämän lisäksi kevytyrittäjä toimii itsenäisesti hankkien itse asiakkaansa ja suorittaen työtään ilman työnantajan määräysvaltaa (Taulukko 1).

Työntekijä	Yrittäjä
<ul style="list-style-type: none"> • Laskutuspalvelu maksaa palkkaa • Ennakonpidätys, verokortti • Henkilöasiakkaan veroilmoitus • Ei y-tunnusta 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei työsuhdetta laskutuspalvelun tarjoajaan • Ei TYEL-vakuutusta • YEL-velvollisuus • Yrittäjämäinen työskentely

Taulukko 1 Kevytyrittäjän asemaan vaikuttavat tekijät

Tutkimuksessa saatujen tulosten perusteella nimenomaista kevytyrittäjyyttä ei voida harjoittaa ilman laskutuspalvelun käyttöä. Yksityishenkilönä voidaan harjoittaa lähinnä harrastuksen asteista toimintaa ilman laskutuspalvelua, mutta kaikista saaduista tuloista on maksettava ansiotuloveroa. Voidakseen laskuttaa yksityishenkilöitä tai yrityksiä palveluista kyseisen henkilön olisi kuuluttava ennakonperintärekisteriin. Kyseiseen rekisteriin voi hakeutua vain elinkeinotoimintaa harjoittava henkilö eli toisin sanoen toiminimiyrittäjä, jolla on y-tunnus. Henkilöiden välisessä tavara kaupassa tapahtuva laskuttaminen ilman ALV- ja ennakonperintärekisteriin rekisteröitymistä voitaisiin katsoa mahdolliseksi. Tilannetta tulisi kuitenkin tarkastella myös tulonhankkimisen näkökulmasta ja pohtia voidaanko tulonhankkiminen katsoa elinkeinotoiminnaksi. (Rintala, 2022.)

Voidaan siis todeta, että laskutuspalveluyritykset ovat luotu tarpeeseen, joka antaa yksityishenkilöllekin mahdollisuuden laskuttaa toista yksityishenkilöä tai yritystä myymästään tuotteesta tai palvelusta, kun laskutus tapahtuu palveluntarjoajan y-tunnuksen alaisena. Ilman laskutuspalvelua yksityishenkilön laskuttaminen palvelusta voidaan todeta raskaaksi prosessiksi asiakkaalle, jonka tulisi

toimittaa laskuttavan osapuolen ennakonpidätys verottajalle. Tutkimuksessa kävi myös ilmi, ettei tavarankäynnistä henkilön maksama ennakkovero sisällä sotumaksua (Rintala, 2022). Tämä tarkoittaa sitä, että yksityishenkilön harjoittama tuotteiden myynti ja toiminta ei kerryttäisi hänen sosiaaliturvaansa tältä osin.

6.2 Pohdinta

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää kevytyrittäjän oikeudellinen asema työelämässä ja tutkia voidaanko kevytyrittäjyyttä harjoittaa ilman laskutuspalvelun käyttöä. Lisäksi selvitettiin ketkä voivat toimia kevytyrittäjinä. Oman kevytyrittäjyyskokemukseni myötä olin kiinnostunut siitä kuka kevytyrittäjä todellisuudessa on. Puhutellessani itseäni kevytyrittäjänä, oli käsite monelle sen kuulevalle tuntematon. Tutkintooni kuuluvan harjoittelujakson aikana kevytyrittäjyys nousi esille myös tilitoimistoympäristössä, jossa mielenkiinto heräsi kyseistä konseptia kohtaan.

Opinnäytetyö aloitettiin kesällä 2022 laajalla aineiston keruulla aiheeseen liittyen. Alkuperäisenä tarkoituksena opinnäytetyössä oli vertailla kevytyrittäjyyden kannattavuutta toiminimiyrittämiseen. Aineiston haku ohjasi minut kuitenkin tämentämään aiheeni sekä muotoilemaan uudelleen tutkimuskysymyksiä. Vaikka kirjallista aineistoa olikin saatavilla hyvin, ei kevytyrittäjyydestä löytynyt laajempaa yksittäistä tutkimusta, joka olisi koonnut yhteen kevytyrittäjyyden määritelmän sekä kevytyrittäjää koskevat oikeuden ja velvollisuudet. Rajasin opinnäytetyöni aiheen koskemaan kevytyrittäjän oikeudellisen aseman selvittämistä, josta tulevaisuudessa voitaisiin jatkaa tutkimalla eri yritysmuotojen kannattavuutta. Aineiston keruun yhteydessä kävi ilmi, ettei kevytyrittäjyyden määritelmä ole yksinkertainen, joka havaittiin myös aiemmissa tutkimuksissa (opinnäytetyöt). Lopulta monista lähteistä kerätty aineisto tarjosi tietoa kevytyrittäjyyttä määrittävistä tekijöistä (Taulukko 1) ja käsitys kevytyrittäjän oikeudellisesta asemasta alkoi muodostua opinnäytetyö prosessin aikana (Kuvio 2).

Kirjallisen aineiston keräämisen lisäksi tutkimusaineistoa hankittiin haastattelun avulla, joka on Hirsjärven ym. mukaan yleisesti kvalitatiivisessa tutkimuksessa käytetty tutkimusmenetelmä. Haastattelua päädyttiin käyttämään, sillä sen avulla pystyttiin keräämään aineistoa juuri tietystä aiheesta ja täydentämään opinnäytetyön tietoperustaa. Tästä syystä haastattelu oli luonnollinen valinta tutkimusmenetelmäksi. Haastattelu oli rento puhelinhaastattelu, johon sisältyi myös pieni määrä hyväntuulista jutustelua aiheeseen liittyen. Minut otettiin haastattelijana vastaan hyvin ja haastattelun molemmat osapuolet halusivat saada vastauksia kysytyihin kysymyksiin. Puhelinhaastattelun huonona puolena koin sen, etten pystynyt nauhoittamaan puhelua ja jouduin keskittymään samanaikaisesti tarkasti kuunteluun ja asioiden ylös kirjaamiseen. Ennen aineiston analyysia lähetin litteroidut vastaukset vielä tarkistettavaksi haastateltavalle varmistaakseni saadun aineiston luotettavuuden.

Haastateltavaksi valitsin Kuopiolaisen Verojelppi Oy:n veroasiantuntijan Heikki Rintalan. Heikin nykyisen toimenkuvan ja aikaisemman uran perusteella koen haastateltavan valinnan onnistuneeksi, kun haluttiin selvittää yksityishenkilön mahdollisuutta toimia kevytyrittäjänä ilman laskutuspalvelun käyttöä. Mutta myös siksi, että haastateltavan asiantuntijuus veroasioissa varmisti tutkimuksen tulosten luotettavuuden. Haastattelussa selvitettyyn tutkimuskysymykseen saatiin laaja vastaus ja haastattelun lopputulos oli kokonaisuudessaan onnistunut. Haastattelun aikana heräsi ymmärrys, ettei aihe ollut yksinkertainen ja siihen olisi voinut syventyä vielä tarkemmin erikseen palvelumyynnin ja tuotemyynnin osalta.

Opinnäytetyön etenemisen myötä olen pystynyt kokoamaan tiiviin yhteenvedon kevytyrittäjyydestä, joka erittelee kevytyrittäjyyttä eri näkökulmista (Kuvio 2). Kohdassa 6.1 tekemäni Kuvio 2. Kevytyrittäjän aseman voidaan nähdä olevan työntekijän ja yrittäjän välillä. Saatujen tulosten perusteella kevytyrittäjää ei voida suoraan määritellä näistä toiseksi, mikä luo omat haasteensa kevytyrittäjyyden konseptin ymmärtämiseen. Kevytyrittäjä on palkansaaja laskutuspalveluyritykselle, jota eivät kuitenkaan koske työnantajan velvollisuudet esimerkiksi palkan sivukulujen suhteen. Sivukulut eivät koske myöskään kevytyrittäjän suorittaman työn maksajaa, sillä työ tehdään aina toimeksiantosuhteessa, jolloin

työnantajan velvoitteita ei synny. Kevytyrittäjän itsensä on huomioitava tämä esimerkiksi eläkkeen kertymisen osalta ja vakuutettava itsensä yrittäjän eläkevakuutuksella, kuten muidenkin yrittäjien. Sosiaaliturvaan esimerkiksi sairastapauksien osalta vaikuttavat taas kevytyrittäjä tehtävän työn pää- tai sivutoimisuus ja oikeutta etuuksiin tulkitaan tapauskohtaisesti.

Verohallinnon mukaan kevytyrittäjä ei ole kirjanpitovelvollinen tai arvonlisäverovelvollinen. Tästä syystä arvonlisäveron alarajahuojennus ei koske kevytyrittäjää. Näen tämän olevan yksi syy sille, miksi kevytyrittäjäyys kannattaa pitää ainoastaan sivutoimimisena tulonlähteenä. Päätoimisen kevytyrittäjän, jolla on vakiintunut asiakaskunta ja jatkuvaa laskutusta kannattaisi mielestäni harkita toiminnan perustamista ja tilitoimiston asiakkaaksi siirtymistä esimerkiksi verotuksellisten etujen ja palvelumaksuista syntyvien kulujen takia.

Opinnäytetyö on aiheeltaan hyvin ajankohtainen. Ropen (2020) mukaan työelämän voidaan todeta olevan murroksessa ja vakituisten palkkasuhteiden olevan muuttumassa yrittäjälähtöisempään toimintamalliin. Uskon, että lähivuosien pandemiatilanne on kasvattanut kevytyrittäjien määrää edelleen. Lomautuksien ja irtisanomisien myötä henkilöt ovat alkaneet etsiä vaihtoehtoja työnteolle. Kevytyrittäjäyys tarjoaa uudenlaisen mahdollisuuden suorittaa työtä useille eritoimeksiantajille samaan aikaan esimerkiksi osa-aikaisen palkkatyön ohessa. Näen, että kevytyrittäjäyys on toimitamalliltaan hyvin samankaltainen kuin Freelancer yrittäjäyys. Freelancerina on tähän asti voinut toimia joko verokortilla tai y-tunnuksen alaisena. Ukko.fi tarjoaa kevytyrittäjäyttä myös y-tunnuksettomille Freelancereille, sillä he toteavat laskutuksen olevan nykyisin suositumpaa ja suoraviivaisempaa kuin verokortilla toimimisen asettamien velvollisuuksien hoitaminen (Ukko.fi 2020b). Koen, että kevytyrittäjäyys voi tulevaisuudessa olla myös Freelancerina toimimisen korvaava vaihtoehto.

Näen, että kevytyrittäjäyys tarjoaa sekä mahdollisuuksia että uhkia tulevaisuuden työelämään. Kevytyrittäjäyys antaa monelle uudenlaisen mahdollisuuden työn suorittamiseen ja käytännössä kuka vain voi luoda itselleen työn kevytyrittäjänä. Yritysten, jotka ostavat yksittäisiä palveluita toimeksiantoina kevytyrittäjiltä, ei tarvitse välttämättä palkata enää työntekijöitä suorittamaan tiettyjä työtehtäviä.

Tällöin asiakasyrityksen ei tarvitse maksaa työntekijän palkasta aiheutuvia sivukuluja, koska ne eivät koske kevytyrittäjää ja näin ollen kevytyrittäjällä työn teettäminen voi olla yritykselle edullisempaa. Tämä taas voi johtaa siihen, ettei palkatuille työntekijöille ole enää niin paljon kysyntää. Tilanteessa on kuitenkin muistettava työsuhteen muodostumisen mahdollisuus ja minkälainen työ on mahdollista teettää toimeksiantosuhteessa.

Haastattelussa saatujen tulosten perusteella voin olla Rintalan (2022) kanssa yhtä mieltä, että laskutuspalvelut ovat luotu tarpeeseen. Myös omat epäilykseni laskutuspalveluita kohtaan ovat muuttuneet. Vaikka tavaroiden myynti yksityishenkilönä toiselle yksityishenkilölle tai yritykselle voidaankin katsoa mahdollisena, näen palvelumyynnin huomattavasti hankalampana kokonaisuutena. Näen palvelun myymisen toiselle yksityishenkilölle raskaana prosessina asiakkaalle, jonka olisi toimitettava työkorvausverokortilla työskentelevän henkilön ennakonpidätys verottajalle. Varsinkin palvelumyynnin osalta kevytyrittäjyys ja laskutuspalvelun käyttäminen vaikuttaa järkevimmältä ratkaisulta. Näin myös esimerkiksi valokuvaaja voi tarjota palveluaan yrityksille.

Harrastusmielessä tapahtuva tuotteiden myynti voi tapahtua ilman laskutuspalvelua, mutta mikäli työtä tehdään tulonhankkimismielessä voi verottaja tulkita tämän elinkeinotoiminnaksi. Torimyyntissä laskuttamisen en näe toimivan, sillä myyjänä kokisin tärkeäksi saada suorituksen tuotteesta sen luovutushetkellä. Jos tuotteita taas myytäisiin verkossa esimerkiksi käyttäen sosiaalisen median välineitä, voitaisiin tuotteesta lähettää lasku kevytyrittäjyyspalvelun kautta. Mutta periaatteessa tämän voisi tehdä ilman laskutuspalveluakin, kun kyse on harrastustoiminnasta eikä tuotteen myyjä kuulu arvonlisä- tai ennakonperintäreisteriin.

Tekemääni opinnäytetyötä voidaan käyttää omakohtaiseen opiskeluun ja ymmärtämisen lisäämiseen kevytyrittäjyydestä. Toivon opinnäytetyöni voivan toimia innoittajana oman osaamisensa kaupallistamiseen, kevytyrittäjyyden kokeilemiseen sekä mahdollisena porttina tulevaisuuden yrittäjyyteen. Mitä enemmän kevytyrittäjyydestä tiedetään ja sitä ymmärretään, sitä enemmän mahdollisuuksia tämä avaa myös nuorille yrittäjille. Kauaskantoisena ajatuksena voidaan

tämän päivän kevytyrittäjien nähdä olevan tulevaisuuden pienyrittäjiä esimerkiksi omassa maakunnassamme.

Opinnäytetyöstä hyötyvät myös Suomen tilitoimistoyrittäjät, joilla ei ole aiempaa kokemusta kevytyrittäjyydestä. Opinnäytetyössä käydään läpi kevytyrittäjyyden peruseriaatteita, joita itse kevytyrittäjänkin tulee ottaa huomioon. Tiedon perusteella tilitoimiston henkilökunta pystyy jatkossa ohjaamaan asiakkaitaan kevytyrittäjyyden osalta entistä paremmin tämän vaikuttaen myös tilitoimistojen asiakaspalvelun monipuolisuuteen ja laatuun. Muuttuvan työelämän mallin myötä uskon kevytyrittäjyyden käsittelyn lisääntyvän myös tilitoimiston henkilökunnan toimenkuvassa, sillä heidän asiakasyrityksensä voivat tehdä yhä useammin yhteistyötä kevytyrittäjien kanssa.

Koen, että tehdyssä tutkimuksessa ja opinnäytetyöprosessissa saavutettiin niille asetetut tavoitteet. Prosessi on kehittänyt projektiluonteista työskentelyä sekä itsensä johtamista. Olen oppinut hakemaan aineistoa erilaisista lähteistä ja tulkitsemaan lähteiden luotettavuutta. Olen kehittynyt myös tutkimuksen tekemisessä sekä tieteellisessä kirjoittamisessa. Opinnäytetyössä pystyttiin vastaamaan myös kaikkiin asetettuihin tutkimuskysymyksiin ja opinnäytetyön tavoitteet saavutettiin.

Mielestäni kerätty aineisto olisi voinut olla laajempi sen suhteen, kenelle kevytyrittäjyys sopii. Tai voidaanko kevytyrittäjyyttä pitää päätoimisena yrittämisen muotona. Rintalan (2022) kanssa käymässämme haastattelussa sivusimme aihetta, milloin henkilön tekemä myyntityö katsottaisiin tulonhankkimisen mielessä elinkeinotoiminnaksi. Myös tässä opinnäytetyössä olisi voitu ottaa vielä paremmin huomioon Verohallinnon syventävät vero-ohjeet 2019 elinkeino-, tulonhankkimis- ja harrastustoiminnasta sekä pohtia voidaanko myös kevytyrittäjyyttä pitää tietyssä tilanteessa jo elinkeinotoimintana vai sulkeeko laskutuspalvelun käyttäminen tämän tulkinnan mahdollisuuden pois. Kun kyse on henkilön ansio- tulosta, mutta työtä tehdään kuitenkin tulonhankkimis mielessä, avoimeksi jää käsitteleekö verottaja kevytyrittäjän aina palkansaajana vai voidaanko kevytyrittäjyys katsoa joissain tapauksissa jopa elinkeinotoiminnaksi. Aihetta on kuitenkin mahdollista tutkia lisää jatkotutkimuksissa.

6.3 Luotettavuus ja eettiset kysymykset

Eskola & Suoranta (2000) toteaa, että laadullisen tutkimuksen pätevyyttä ja luotettavuutta on arvioitava erilaisin tavoin kuin määrällisen tutkimuksen (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 25). Kirkin & Millerin (1986) mukaan laadullisen tutkimuksen arviointi keskittyy enemmän validiteettiin kuin reliabiliteettiin. Validiteettia arvioidessa arvioidaan tutkimuksen pätevyyttä ja voidaanko saadut tulokset ja tutkijan päätelmät todeta oikeiksi. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimuksen pätevyyteen vaikuttavat tutkijan mahdolliset erheet ja kuinka henkilö näkee ja tulkitsee asioita. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 25.)

Voin todeta, että opinnäytetyön reliabiliteetti on hankalasti arvioitavissa, sillä tutkimus keskittyy jatkuvasti muuttuvaan aihealueeseen, jota määräävät muuttuvat lait ja säädökset. Tehdyn tutkimuksen pätevyyttä osoittavat käytetyt lähteet sekä selkeä erikseen merkitseminen näiden ja tutkijan oman havainnoinnin välillä. Tutkimuksen lähteinä käytettiin suurimmaksi osaksi Suomen valtion viranomaisten verkkosivustoja, lakeja sekä säädöksiä. Samoin haastattelun kohteeksi valitun Verojelppi Oy:n veroasiantuntijan vastausten voidaan luottaa pohjautuvan lainsäädäntöön. Luotettavuudessa on kuitenkin otettava huomioon tutkijan tulkinnan erheen mahdollisuus, sillä puhelinhaastattelua ei nauhoitettu, joten siihen palaaminen jälkikäteen oli mahdotonta. Haastattelun tulokset tarkistettiin kuitenkin jälkikäteen haastateltavan toimesta.

Mäkelä (1987) toteaa tutkimuksen eettisyyden olevan arvioitavissa kahdesta eri näkökulmasta. Eettiset ongelmat voivat esiintyä tiedonhankinnassa, tutkittavien henkilöiden tietojen suojaamisessa sekä tutkijan vastuussa soveltaa saatuja tutkimustuloksia. Tehdessään tutkimusta tutkijalla on vastuu noudattaa hyvää tutkimuskäytäntöä, johon kuuluvat tutkittavien ihmisarvon ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, moraalinen vastuu sekä rehelliset, huolelliset ja tarkat toimintamallit. (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 20–21.) Opinnäytetyössä on avoimesti kerrottu tehdystä tiedonhausta sekä tutkimuksen eri vaiheista ja niiden sisällöstä. Tutkimusta teossa on otettu huomioon myös

haastateltavan henkilöllisyyden suoja ja noudatettu hyvää tieteellistä käytäntöä koko prosessin ajan.

6.4 Jatkotutkimuskohteita

Tötön (2004) mukaan tutkimus on vain pinnan raapimista eikä silloin voida selittää tiettyä ilmiötä kokonaan (Puusniekka & Saaranen-Kauppinen 2009, 5).

Tämä lause määrittäi myös oman opinnäytetyöni rajaamista ja supisti mahdollisuuksia tarkempien jatkotutkimuksien tekemiselle. Aiheen rajaamisen vuoksi en lähtenyt tutkimaan yrittäjän työttömyys- ja sosiaaliturvaan pintaa syvemmälle. Näin sosiaaliturvan monimutkaisena kokonaisuutena oman opinnäytetyöni aiheita ajatellen. Eduskunta kaavailee myös YEL-uudistusta, jolla voidaan nähdä olevan merkittäviä vaikutuksia yrittäjien sosiaaliturvaan (Valtioneuvosto, 2022). Mikäli uudistus tulee muuttamaan yrittäjien sosiaaliturvaa, voitaisiin aiheita tutkia myös kevytyrittäjän näkökulmasta. Jatkossa voitaisiin tutkia tulisiko muutos olemaan oikeudenmukainen pienyrittäjien tai kevytyrittäjien kohdalla.

Kohdassa 6.2. mainitsen myös Verohallinnon 2019 syventävät vero-ohjeet yritystoiminnasta, tulonhankkimistoiminnasta ja harrastustoiminnasta henkilöverotuksessa, jossa käsitellään toimintamuotojen tyypillisiä tunnusmerkkejä. Tämän pohjalta voitaisiin jatkossa tehdä tutkimusta myös siitä, milloin henkilön harjoittama kevytyrittäjäyys voidaan katsoa elinkeinotoiminnan harjoittamiseksi ja onko kevytyrittäjäyys enää tällöin sallittua. Samalla voitaisiin tutkia, voiko kevytyrittäjäyttä harjoittaa päätoimisena yrittäjäyden muotona.

Lisäksi tekemääni tutkimusta voitaisiin käyttää pohjana kevytyrittäjäyden kannattavuuden tutkimiselle. Kannattavuutta voitaisiin selvittää vertailemalla kevytyrittäjäyttä toiminimiyrittäjäyteen ja pohtia syvällisemmin, milloin kevytyrittäminen olisi sopiva vaihtoehto oman työn suorittamiseen. Tutkimuksessa voitaisiin selvittää millä liikevaihdolla työn suorittaminen on järkevää laskutuspalvelun kautta ja milloin laskutuspalvelun perimä laskutuspalkkio alkaa vastata tilitoimiston perimiä kirjanpitokuluja. Huomioon otettavana asiana tässä näen myös arvonlisäveron alarajahuojennuksen, jota kevytyrittäjän ei ole mahdollista saada.

Vähäistä liiketoimintaa harjoittava ja arvonlisäverorekisteriin kuuluva toiminniyrittäjä voi saada täyden huojennuksen, joka on yksinkertaistettuna enemmän liikevaihtoa kyseiselle vuodelle. Huojennus lukeutuu kuitenkin verotettavaan tuloon, jolloin olisi syytä tarkistella tuloverotuksen osuutta kannattavuuden arvioinnissa.

Lähteet

- Accountor. 2022. Kevytyrittäjyys vai toiminimi – Mitkä asiat vaikuttavat valintaan= <https://www.accountor.com/fi/finland/artikla/kevytyrittajyys-vai-toiminimi-mitka-asiat-vaikuttavat-valintaan>. 29.8.2022.
- Arvonlisäverolaki 1993/1501.
- Hirsjärvi, S. Remes, P. Sajavaara, P. 2015. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S. Remes, P. Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Jyllilä, A. 2021. Kevytyrittäjyys ja sen taloudellisia näkökulmia. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Oy. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2021052611451>. 4.4.2022
- Karppi, M. 2020. Kevytyrittäjyys ja liiketoimintakielto. Poliisiammattikorkeakoulu. Poliisi (AMK). Opinnäytetyö. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020052212981>. 4.4.2022
- Kirjanpitolaki 1997/1336.
- Kurri, M. 2019. Opas kevytyrittäjyyteen. Saimaan ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120424705>. 4.4.2022
- Lahti, T. 2021. Sivutoiminen yrittäjä – Huomioi nämä asiat ennen... <https://tyontulevaisuus.fi/sivutoiminen-yrittaja/>. 8.8.2022.
- Laki elinkeinotulon verottamisesta 1968/360.
- Paanetoja, J. 2020. Työntekijä vai yrittäjä? <https://tilisanomat.fi/tyo-oikeus/tyontekija-vai-yrittaja>. 7.8.2022.
- Palkkaus.fi. 2019. Sava – Sairasvakuutusmaksu. <https://www.palkkaus.fi/abc/sava-sairasvakuutusmaksu-sotu/>. 1.11.2022
- Puusniekka, A. Saaranen-Kauppinen, A. 2009. Menetelmäopetuksen tietovaranto KvaliMOTV. Kvalitatiivisten menetelmien verkko-oppikirja. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/tietoarkisto/julkaisut/kvalimotv.pdf>. 15.8.2022.
- Rope, T. 2020. Kevytyrittäjyys työelämän muutoksessa. Tampere: Tammertekniikka.
- Rintala, H. 2022. Veroasiantuntija. Verojelppi Oy. Haastattelu. 20.9.2022.
- Sekki, A. Härkönen, O. 2020. Kevytyrittäjyys opas sivutoimiseen yrittäjyyteen. Helsinki: Kauppakamari.
- Tilastokeskus. 2022a. Yrittäjä. <https://www.tilastokeskus.fi/meta/kas/yritykkm.html>. 11.7.2022.
- Tilastokeskus. 2022b. Luonnollinen henkilö. https://www.stat.fi/meta/kas/luonnollinen_he.html. 27.9.2022
- Työeläke.fi. 2022a. Yrittäjän eläketurva. <https://www.tyoelake.fi/yrityksien-elaketurva/#title>. 8.8.2022.
- Työeläke.fi. 2022b. Työnantajan velvollisuudet <https://www.tyoelake.fi/tyonantajan-velvollisuudet/>. 26.9.2022
- Työeläke.fi. 2022c. Milloin tarvitsen yel-vakuutuksen. <https://www.tyoelake.fi/yrityksien-elaketurva/milloin-tarvitsen-yel-vakuutuksen/#title>. 8.8.2022
- Työeläke.fi. 2022d. Työtulo kannattaa mitoittaa oikein. <https://www.tyoelake.fi/yrityksien-elaketurva/tyotulo-kannattaa-mitoittaa-oikein/#title>. 8.8.2022.

- Työeläke.fi. 2022e. Yrittäjäeläkkeen määrä ja maksut. <https://www.tyoe-lake.fi/yrittajan-elaketurva/yrittajaelakkeen-maara-ja-maksut/#title>. 8.8.2022.
- Työeläke.fi. 2022f. Yrittäjän sosiaaliturva perustuu yel-työtuloon. <https://www.tyoe-lake.fi/yrittajan-elaketurva/yrittajan-sosiaaliturva-perustuu-yel-ty-otuloon/#title>. 8.8.2022.
- Työsopimuslaki 55/2001.
- Ukko.fi. 2022a. Yksityinen elinkeinonharjoittaja – mitä se oikein tarkoittaa? <https://www.ukko.fi/yrittajyysskoulu/yksityinen-elinkeinonharjoittaja/>. 11.7.2022
- Ukko.fi. 2022b. Kevytyrittäjyys. <https://www.ukko.fi/kevytyrittajyyss/>. 25.7.2022.
- Ukko.fi. 2022c. Tulorekisteri – vaikuttaako se minuun kevytyrittäjänä? <https://tuki.ukko.fi/hc/fi/articles/360000732817-Tulorekisteri-vaikut-taako-se-minuun-kevytyritt%C3%A4j%C3%A4n%C3%A4->. 29.8.2022.
- Ukko.fi. 2022d. Kevytyrittäjän verovähennykset – muistathan ottaa nämä ylös! <https://www.ukko.fi/yrittajyysskoulu/verovahennykset/>. 29.8.2022.
- Ukko.fi. 2022e. Onko kyseessä toimenksianto- vai työsuhde? <https://tuki.ukko.fi/hc/fi/articles/360004986858-Onko-ky-seess%C3%A4-toimeksianto-vai-ty%C3%B6suhde--> 29.8.2022
- Ukko.fi. 2022f. Milloin tarvitsen YEL-vakuutuksen? <https://tuki.ukko.fi/hc/fi/arti-cles/115002757069-Milloin-tarvitsen-YEL-vakuutuksen->. 6.9.2022.
- Ukko.fi. 2022g. Sairausvakuutusmaksu. <https://tuki.ukko.fi/hc/fi/arti-cles/360004374118-Sairausvakuutusmaksu->. 6.9.2022.
- Ukko.fi. 2022h. Taloushallinto. <https://www.ukko.fi/yrittajyysskoulu/kategoria/ta-loushallinto/>. 29.8.2022.
- Ukko.fi. 2021a. Toiminimi- vai kevytyrittäjyys - Kumpi valita? <https://www.ukko.fi/yrittajyysskoulu/toiminimi-vai-kevytyrittajyyss/>. 18.6.2022.
- Ukko.fi. 2021b. Kevytyrittäjyys alaikäisenä on mahdollista! 16-vuotias Rene ja 17-vuotias Jon tekevät tiliä kevytyrittäjinä. <https://www.ukko.fi/yritta-jyysskoulu/kevytyrittajyyss-alaikaisena-on-mahdollista-16-vuotias-rene-ja-17-vuotias-jon-tekevat-tilia-kevytyrittajina/>. 17.10.2022.
- Ukko.fi. 2020a. Työntekijän palkkaaminen yksityishenkilönä. <https://www.ukko.fi/yrittajyysskoulu/tyollistaminen-tyontekijan-palk-kaaminen-yksityishenkilona/>. 7.8.2022.
- Ukko.fi. 2020b. Freelancer! Yrittäjäksi voit ryhtyä myös UKKO.fi:n kautta. <https://www.ukko.fi/yrittajyysskoulu/freelancer-yrittaja/>- 18.10.2022.
- Valtioneuvosto. 2022. YEL-uudistuksen tarkoituksena on yrittäjien sosiaalitur-van parantaminen. <https://valtioneuvosto.fi/-/1271139/yel-uudistuk-sen-tarkoituksena-on-yrittajien-sosiaaliturvan-parantaminen>. 13.9.2022.
- Valtiovarainministeriö. 2022. Arvonlisäverotus. <https://vm.fi/verotus/arvonlisave-rotus>. 6.9.2022.
- Varma.fi. 2022. YEL-työtulon määrittäminen. <https://www.varma.fi/yrittaja/yel-vakuutus/yel-tyotulon-maarittaminen/>. 8.8.2022.
- Verohallinto. 2019. Yritystoiminta, tulonhankkimistoiminta ja harrastustoiminta henkilöverotuksessa. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-oh-jeet/ohje-hakusivu/73274/yritystoiminta-tulonhankkimistoiminta-ja-harrastustoiminta-henkil%C3%B6verotuksessa/#2.1-elinkeinoi-minta>. 17.10.2022

- Verohallinto. 2022a. Työnantajan ja vakuutetun sairausvakuutusmaksu. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-haku-sivu/48793/ty%C3%B6nantajan-ja-vakuutetun-sairausvakuutusmaksu/#2-vakuutusmaksuvelvolliset>. 6.9.2022.
- Verohallinto. 2022b. Laskutuspalveluyritysten ja työn suorittajien arvonlisäverotus. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-haku-sivu/110017/laskutuspalveluyritysten-ja-tyon-suorittajien-arvonlisaverotus/>. 6.9.2022.
- Vero.fi. 2022a. Kevytyrittäjä työskentelee laskutuspalveluyrityksen kautta. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/uusi-yritys/kevytyrittaja/>. 11.7.2022.
- Vero.fi. 2022b. Mikä arvonlisävero on? <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/arvonlisaverotus/mika-arvonlisavero-on/>. 11.7.2022.
- Vero.fi. 2022c. Liikevaihdoltaan pienen yrityksen arvonlisävero. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/arvonlisaverotus/vahainen-liiketoiminta-on-arvonlisaverotonta/>. 11.7.2022.
- Vero.fi. 2022d. Arvonlisäveron alarajahuojennus. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/arvonlisaverotus/alarajahuojennus/>. 11.7.2022.
- Vero.fi. 2022e. Millaisen verokortin kevytyrittäjä tarvitsee? <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/uusi-yritys/kevytyrittaja/kevytyritt%C3%A4j%C3%A4n-verokortti/>. 29.8.2022.
- Vero.fi. 2022f. Esitötetty veroilmoitus ja verotuspäätös. https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/veroilmoitus_ja_verotuspaato/. 29.8.2022.
- Vero.fi. 2019. Palkka ja työkorvaus verotuksessa. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48037/palkka-ja-ty%C3%B6korvaus-verotuksessa/#3-yleist%C3%A4-ty%C3%B6--ja-toimeksiantosuhteen-syntymisestä%C3%A4>. 25.7.2022.
- Veronmaksajat.fi. 2021. Valtion tulovero. <https://www.veronmaksajat.fi/Palkka-ja-elake/Valtion-tulovero/#958a0bb6>. 29.8.2022.
- Yritä.fi. 2022a. Kevytyrittäjäyys, eli laskutuspalvelu. <https://yrita.fi/kevytyrittajyyys-eli-laskutuspalvelu>. 11.7.2022.
- Yritä.fi. 2022b. Toiminimen kirjanpito. <https://yrita.fi/toiminimen-kirjanpito>. 29.8.2022.
- Yrittäjät.fi. 2022. Mikä on YEL? <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/turvaa-yrittamiseen/yrittajan-sosiaaliturva/yel/>. 11.7.2022.
- Yrittäjät.fi 2018. Muista nämä 10 asiaa, kun perustat verkkokaupan. <https://www.yrittajat.fi/uutiset/muista-nama-10-asiaa-kun-perustat-verkkokaupan/>. 19.9.2022.
- Ytj.fi. 2022. Y-tunnus. <https://www.ytj.fi/index/y-tunnus.html>. 11.7.2022.

Kuvitteellinen esimerkkitalanne haastattelun tueksi

Veera Villasukka myy torilla ja erilaisissa tapahtumisissa itse tekemiään villasukkia rahastaen asiakkaitaan käteisellä. Veera perustaa toiminnalleen somekanavat Instagramiin ja Facebookiin ja aloittaa tuotteidensa myynnin myös näiden kanavien kautta kuluttaja-asiakkaille yksityishenkilönä ilman y-tunnusta. Veeran tulonhankkimistoiminta jää selvästi alle vähäisen toiminnan rajan. Myynti tapahtuu siis asiakkaan toimesta ilmaista halukkuutensa ostaa tuote Veeralta.

Kysymys 1: Voiko Veera laskuttaa myymänsä tuotteen yksityishenkilöltä? (Laskutusvaatimukset) Ts. Veera saa maksun myydystä tuotteesta tililleen laadittua laskua vastaan, joka lähetetään asiakkaalle esimerkiksi sähköpostilla.

Veera haluaa olla tunnollinen kansalainen ja maksaa tekemästään ansiosta tuloveron.

Kysymys 2: Voiko yksityishenkilö maksaa ennakkoveroa arvioidusta tuloksesta vai maksetaanko tulovero vuotuisen veroilmoituksen täytön jälkeen jäännösverona?

Kysymys 3: Missä kohdassa henkilökohtaisella veroilmoituksella Veera ilmoittaa tulonhankkimistoimintansa tulot ja menot?

Veera ei kuulu yrittäjäneläkevakuutuslain mukaiseen YEL-vakuuttamisvelvollisuuden piiriin.

Kysymys 4: Tuleeko Veeran huomioida sairasvakuutusmaksun osuus laskuttamastaan ansiosta, katsotaanko tämän sisältyvän Veeran maksamiin ennakkoihin/jäännösveroihin? Käsitelläänkö kyseinen tapaus YEL:n näkökulmasta?

Nella Neuloja on yksityinen elinkeinonharjoittaja, jolla on kotimaista käsityötä jälleenmyyvä kivijalkaliike kaupungissa X. Nella ja Veera sopivat Veeran villasukkien jälleenmyynnistä Nellan liikkeessä perittävää myyntiprovisiota vastaan. Tilanteessa ei muodostu työsuhdetta.

Kysymys 5: Voiko Veera laskuttaa yksityishenkilönä Nellan yritystä (ALV 0 %) omasta myynnin osuudestaan? (Laskutusvaatimukset) Tai voisiko Veera laskuttaa yritysasiakkaansa laskutuspalveluyrityksen kautta ja kuluttaja-asiakkaat suoraan itse?